

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

TEJET

4000-5000 litert,

elsőrangú tejgazdaságokból, — legfeljebb 120 kilométer távolsági körzeten belül — évi kötésre vásárol budapesti nagy intézet. Írásbeli ajánlatok a „Köztelek“ kiadóhivatalába kéretnek.

5905

MABILLE
rendszerű

BORSAJTÓK.

Kettős emeltyűs nyomószervezettel, acélból készült sajtolóorsóval! Szilárd szerkezet!

SZŐLŐZUZÓGÉPEK!

Legjutányosabb árajánlattal szívesen szolgál!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
BUDAPEST, V. ker., Vilmos-császár-ut 32. szám.

HIZOTT SERTÉSEKET

levágásra való hussertéseket és szurott sertéseket a legelőnyösebben értékesíti

KÖKÉNYESSY & LÖWINGER

SERTÉSHIZOMÁNYI CÉG
WIEN, ST.-MARK.

Sürgőnycim: Kökényessy Wien, St.-Marx.
TELEFON 76-48

Szállítás és eladás módzatai felől bárkinek díjmentesen megbízható és gyors felvilágosítással szolgál.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT

szabadalmazott

mérnökdoktor hírneves
fűtosó-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő képesség, mint tartósság messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak tekintetében

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál!

KEMNA J.

BUDAPEST, V., VACI-KÖRUT 51.

Sürgőnycim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

A Dobreceeni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társ.

gyártmányai:

HAZAI DRILL

páros soru vetőgép,

HORTOBÁGY DRILL

páratlan soru vetőgép,

NAPOLEON DRILL

műtrágyaszóróval kombinált vetőgép.

Ékék, boronák, szecskavágók, répavágók, kapálók, morzsolók, kukorionvetőgépek stb. kiváló minőségben, előnyös árak mellett.

Kérjen árjegyzéket

Beigazolandó,

hogy mily feltétlen bizalommal vagyunk a hazai viszonyoknak megfelelően tökéletesített 1914-es modellü

CATERPILLAR SZÁNTÓ-GÉPÜNK

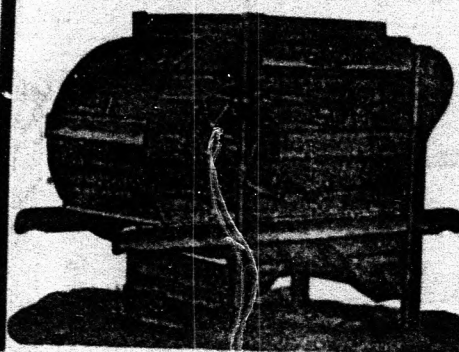
abszolút üzembiztossága és minden talajra alkalmas volta iránt,

hajlandók vagyunk komoly vételszándéku gazdaságoknak Caterpillar motoros szántókészletünket **hosszabb időtartamu próbaszántásra szállítani.**

A galántai nemzetközi versenyen a CATERPILLAR érte el a legkedvezőbb szántási eredményt: a legrövidebb idő és a legcsekélyebb benzinfogyasztás mellett.
Holt CATERPILLAR Company Vezérképviselője, Budapest, V. ker., Hold-utca 15. szám.

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „Kalmár“-rostát

szíveskedjék árjegyzéket kérni, amelylyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉROGYNÖKSÉGE, BUDAPEST, V., VÁCZI-KORUT 32.

Csodás terméstoppletet eredményez a szárított kőbányai bizó-sertéstrágya.

Ingyen küld utasításokat, bizonylatokat a

Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár **BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA** BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 21. SZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZÁLLIT:

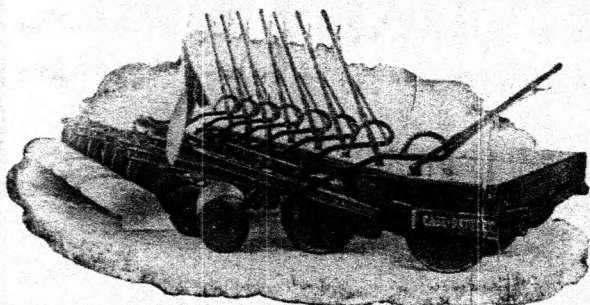
tatai, tokodi, dorogi	tatai	felsőgallai és miskolc-	felsőgallai
akna-, dara-, darabos és cséplési	tojás- és téglabrikett.	diósgyőri	M. Á. K. ... véd-jegyű portland-
szén.		darabos és építkezési	cementet.

BORSODI SZÉNBÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZÁLLIT:

Királdi Sajószentpéteri Sajókazai Rudolftelepi és Kazincsi } akna-, cséplési és darabos **SZIENET**

CASIE

GŐZ- ÉS BENZIN-SZÁNTÓGÉPEK

gazdaságos és megbízható üzemükkel mindenütt kiténtek. A jelenlegi munkás- és ighány közepette rendkívüli szolgálatot tesznek a gazdának.

Azonnal szállíthatók a régi normális árban. Bővebbet

HAHN ARTHUR és TÁRSAI
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 52 B. SZÁM.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadóért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Feladós szerkesztő: Huszay Maruz.
Társaságvezető: Kónkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Kérelem.

Rendkívüli idők rendkívüli kötelességeket hátrítanak reánk.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a hazafias kötelességteljesítésből egyelőre is oly módon veszi ki a részét, hogy csatlakozik ahhoz a társadalmi mozgalomhoz, mely a behívott katonák családtagjairól való gondoskodást tűzte ki célul.

A hadbavonultak keresetképtelen hozzátartozóinak segélyezése érdekében ezenel gyűjtést indítunk s kérjük gazdátársainkat, hogy a nemes célra szánt adományait az OMGE. pénztárához szíveskedjenek beküldeni.

Az OMGE. egyuttal székházának hivatalos helyiségeit a háboru sebesültjei számára felajánlotta. Arra az esetre, ha a Köztelek helyiségeire mint körtermekre szükség lesz, az OMGE. fenntartja azt a jogot, hogy a beérkező adományokból elsősorban a helyiségeinek körtermekké való átalakításához szükséges felszerelési tárgyakat szerezze be. Ennek levonásával, vagy ha erre az intézkedésre szükség nem lesz, az egész beérkező összeg hatósági uton fog a gyámolításra szorultak között kiosztatni.

Az adományokat a „Köztelek“ lapban előzől-időre nyilvánosan nyugtázzuk.

Bujanovics Sándor,
OMGE. elnöke.

Adomány a hadbavonultak családtagjainak segélyezésére.

Az OMGE. pénztárába a mai napig a következő adományok folytak be:

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet 3000, Koppély Géza 100, Gulácsy Béla 100, Teleki Arvéd gróf 50, Oeconomó György 20, Hegyi István 10, Sujánszky Ödön 10, Falussy Árpád 20, Baranyay István 10, Szabó Antal 10, Roxer Jenő 10, Csemez István 10, Hermann Ernő 10, Farkas Geyza dr. 10, Skublics Emilia 5, Popovits Doszitheusz 5, Ziak Róza 2 K. Összesen 3382 K. Összes gyűjtésünk a mai napig: 5530/80 K.

Egyről-másról.

(Gabonapiaci szemle. — Vámonió Németországgal? — A gabonavámok felfüggesztése és a kenyérvétel. — A prágai cukorjegyzés és a répa ára. — Árpa- és babbizet. — Szénbehozatal. — Háboru és társadalom. — Az autonóm vámtarifa életbe lépése ellenséges államokkal szemben.)

Az általános mozgósítás elrendelése után, amidőn a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa a szabadságtéri tőzsdacsarnokot bezárta, majd tíz nappal utóbb ismét megnyitotta, a határidő-üzletet számüzte egyelőre onnan. Hogy azonban a függőben lévő gabonahatáridő-üzletek rendeztesse, leszámolóárnyamok állapították meg, amelynek segítségével a függő érdekeltségek lebonyolították. Sőt arról is gondoskodott a tőzsde tanácsa, hogy a különbözete kiegyenlítése — miután ezek a moratórium alól kivonattak — nehézségekbe ne ütköztek és éppen ezért a kiegyenlítése végrehajtására három terminust állapított meg úgy, hogy a fizetések három részletben voltak teljesíthetők. Ily módon a határidő-üzletek lebonyolítása rendeztetett és az érdekeltek közül hátrányt egyik fél sem szenvedett. Majd gondoskodott arról is a tanács, hogy a liszt és őrleményekre vonatkozólag stornóárnyamok állapíttassanak meg és ezek alapján ajánlotta a feleknek a kiegyezést. Ezzel a malmok érdeke lett elsősorban megóva, mert így a nagy malmok olcsón bujhat-

nak ki szállítási kötelezettségeik alól. Igaz, hogy a stornóárnyamok nem kötelezők, ezeket csak ajánlotta a tőzsde tanácsa kiegyezési alapul, de miután nagyon valószínű, hogy a tőzsdebíróóság ezen ajánlott kiegyezési alapot zsinórmértékül fogja venni, kevesen lesznek, akik pörre engedik a dolgot és nem elégszenek meg a stornóárnyam csekély kedvezményével.

A gabonahatáridő-üzlet érdekeltjeire, az ügynökökre, a nagymalmokra volt tehát a tőzsde tanácsának gondja és lesz gondja a lisztkereskedőkre is, akik a napokban egyesületbe tömörülve, memorandumban fejtették ki kívánásaikat, amely arra vonatkozik, hogy a tőzsde tanácsa a liszt- és őrleménystornóárnyamot revideálja és méltányosabban állapítsa meg. Nem volt gondja a tőzsde tanácsának azonban mindeddig a termelőkre, a gazdák nagy csoportjára. A stornóárnyamot megállapítva, azt hangoztatta a tőzsde tanácsa, hogy teszi azért, mert nem akarja, hogy a rendkívüli viszonyok bekövetkeztével bármely fél is rendkívüli előnyökhöz jusson a korábban kötött üzletekből folyólag. Ez az eset azonban ma is fennáll még a gabonaelőreladásoknál, amelyek a háboru előtt kötöttek. Akkor igen sokan a gazdaközönség köréből 22—23 koronás áron adták előre a készáru gabonát, amelyet persze ma, amidőn 10 K.-val drágult azóta az áru, szállítani kötelesek. A méltányosság azt kívánja, hogyha a malmok megsemmisíthetik stornóárnyam mellett a liszteladásokat, ugyanakkor a gazdaközönség is stornóírozhasa a gabonaelőreladásokat és ezért kívánatos lenne, ha a tőzsde tanácsa a termelők érdekeit is megvédvé, az egyes gabonafélékre ugyancsak stornóárnyamot állapítsa meg.

A budapesti gabonátőzsde egyébiránt szilárd hangulatban folyt le. A kezdet élénk volt, ezzel szemben a kínálat nem volt megfelelő. Az árpa ára a kiviteli tilalom elrendelése folytán némileg csökkent.

A tengerentúli verseny fellépésével egyidejűleg a középeurópai vámonió eszméje is fel-

Uj és egyszerű

BAKTÉRIUMOS EGÉRIRTÁS

Az ideai rendkívül erős egérjárás alkalmából ajánljuk a baktériumos egérirtásnak azt a javított módját, amely ezidőszert a legjobb sikert ígér. Az eljárás abból áll, hogy az egérlepte helyeken erős baktériumos folyadékba átitatott csalétket kirakunk, ami az érzékeny poczkok között halálos fertőzést terjeszt és azok a contagium folytán nyavalyába esnek és így könnyen elpusztulnak. A pocok elhullott társait is felfalják ami által a fertőzés közöttük gyorsan terjed.

Utbaigazításokkal, nagyobb területekre részletes irtási tervvel és referenciákkal készséggel szolgálunk.

Az eljárás a régi Löffler-féle eljárásnál sokkal egyszerűbb és olcsóbb is, mert erősített és töményített kultúrával (essentia) dolgozunk, amit csak egyszerűen egy kis sós víz közé kell keverni és máris használhatjuk. Csakis az egérre mérgező, más állatra ártalmatlan. Holdanként szükségrendő mennyiség ára 60 fillér.

Megrendelhető:

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

merült s különösen nálunk igen sok hivat borzolt.

A kívánatos közlekedés helyett azonban inkább távolodtak egymástól az államok s a vámok folytonos emelésével áthidalhatatlan szakadékok támadtak még oly két politikailag és gazdaságilag barátságos szerződő fél között is, mint Németország és a monarchia.

A tengerentuli verseny enyhülésével jóformán feledésbe ment a vámunió eszméje is s szokatlannal hat, hogy épp a mai harci zajban s épp olyan helyről hangoztatják a Németországgal való vámunió szükségességét, ahonnan ezt a legkevésbé vártuk.

Sylveszter dr., az osztrák birodalmi gyűlés elnöke tört lándzsát a Németországgal való vámunió eszméje mellett, különösen kiemelve annak előnyeit az osztrák ipar szempontjából, amely a legerélyesebben tiltakozott mindig a multban ez eszme gyakorlati kivitele ellen.

Nem alkalmas az idő arra, hogy egy ilyen nagyhorderejű kérdés taglalásába bocsátkozunk. Bár a legnagyobb bizalommal tekintünk a jövő alakulására elé, bár mezőgazdasági szempontból kívánatos volna egy ily vámunió; vannak azonban más szempontok is, amelyek e kérdés eldöntésénél mérlegelendők s általában igen korainak, sőt taktikai szempontból elhibázottnak tartjuk a részünkről való beharangozást.

Egy ily akciót szívesen látnánk a németek részéről, de ha mi indítjuk meg azt s ott visszautasításra talál, akkor a küszöbön álló kereskedelmi szerződés tárgyalásoknál csak megnehezítjük helyzetünket, mert Németországra való utaltságunkat áruljuk el felesleges mértékben és módon.

Várjunk tehát türelemmel, mert az idő néha amugy is nagy dolgokat érlel, amelyeket senki sem láthat előre.

Megirtuk volt, hogy a gabonavámok felfüggesztésétől hatást nem várunk, mert gabonát behozni sehonnán sem lehet, még Németországból sem, mert ott kiviteli tilalom van.

A gabonavámok felfüggesztésének tehát a gazdákát nem látná, aki nagyrészt tul is adott készletein, de nem volna haszna belőle a fogyasztónak.

Az oly nagy reményekre jogosított Romániának fele termése van s különben is kijelentette, hogy csak a július hó 25-ike előtt kötött üzleteket bonyolítja le, mert a további üzletek lebonyolítása már csak a semlegesség sérelmével történhetnék.

Mindezek dacára újból felhívjuk és figyelmeztetjük gazdáinkat, hogy akinek kenyérgabonafeleslege van, bocsássa forgalomba, mert a gabonárak további emelkedését a hadügyi kincstár nem fogja eltűrni s újból az árlimitációhoz és rekviráláshoz fog fordulni, amit mégis csak el kellene kerülnünk, mert ez már annak a jele volna, hogy lehetetlen árakra törekszünk. Az idő ma kedvező a szállításra s ha készleteinktől megszabadultunk, hazafias kötelességet teljesítettünk amellyel, hogy az árak későbbi alakulása bennünket többé károsan nem érinthet.

A népet pedig szoktassuk takarékosagra, a szurrogatúmok, mint kukorica és árpa felhasználására, amivel sok millió búzát és rozst tudunk helyettesíteni.

A cukorrépatermelők köréből mind több felszólalás érkezik, hogy a prágai cukorárjegyzés érdekében tegyünk lépéseket a kormánytól.

Az ilyen lépésnek semmi gyakorlati eredménye nem várható, mert a prágai cukorárjegyzés csak akkor indulhat meg, ha a külföldi cukorkivitel

lehetővé válik, mert a belföldön, ahol az osztrák és magyar gyárak kartellje diktálja az árakat, tőzdejegyzésre szükség nincs, a cukorárát a kartelliroda szabályozza.

Külföldi cukorkivitelre pedig egyáltalán nem számíthatunk addig, amíg a háború tart, mert a külvilágtól a blokádnak miatt teljesen elvagyunk zárva.

Ez a kérdés egyébként csak január havában lesz aktuális, amidőn rendszerint a leszámolás megejtetik. Jegyzés híján majd valami szurrogatúmról kell gondoskodni, mint amilyen például a belföldi cukorárak alapján való kalkuláció.

A finomított fogyasztási cukor ára ma ab Budapest 86 K. Ebből levonva a 38 K. adót, a finomított cukor ára 48 K.

Ha már most figyelembe vesszük, hogy a nyers és finomított cukor között a spannung legfeljebb 8 K. szokott lenni, de rendszerint kevesebb s ha ehhez még hozzászámítjuk a cukorvámot 6-30 K. és a szállítási költséget, legfeljebb 2-50 K. Aussigig, ugy még 17 K.-val csökkentve a finomított cukor árát, prágai nyers cukor árképp 31 K.-t kapunk, amely a liquidációnál alapul volna vehető.

Természetesen ez attól függ, hogy a kikötött tőzsebírótság erre az állápontra helyezkedik-e a leszámolás megejtésénél.

Legokosabb azonban, amit a cukorgyárosok cselekedhetnek, hogy a finomított cukor árát jelentéktelenül szállítsák le, hogy ilyképpen a ki nem vihető cukor egy részét itt a belföldön helyezhessék el s minél kisebb legyen az a mennyiség, amely a békekötés után a nemzetközi piac részére fennmarad.

Pár napja a magyar és osztrák kormányok közös megegyezéssel rendeletileg kiterjesztették a számos árucikkre már augusztus 1-én elrendelt kiviteli tilalmat mindennemű árpára (tehát sörárpára is, amely eddig 65 kg.-on felüli hektolitersúlyban nem esett a tilalom alá), tengerire, burgonyára és mindennemű étkezési zsiradékra, ugyszintén kakaóbabra és kakaóhéjra, kávéra, teára és borsra. A két kormány e rendelkezésével a szerződéses vámterület élelmezési szükségletét kívánja fokozott mértékben biztosítani, amidőn az említett, egyrészt takarmányozási célokra, másrészt az emberi táplálkozásnál pótlóanyag gyanánt számbajövő termékeket is kizárólag a belső fogyasztásnak tartja fenn, illetve gátat vet a felsorolt fűszer- és gyarmatarúkból meglévő készleteink kivitel útján való megapaszításának.

A fennforgó rendkívüli viszonyok között, amelyek tartama egyelőre beláthatatlan, teljes mértékben méltányoljuk és megokoltnak is tartjuk ezt az óvatosságot. Sőt kívánatos volna, ha a kiviteli tilalomban foglalt nemleges rendelkezéshez támogatónlag csatlakoznék a társadalom tényleges közreműködése a felsorolt táplálkozási pótlóanyagok fokozottabb felhasználása tekintetében. A buzaliszettel kevert árpaliszttól például kitűnő ízű kenyér süthető, a kukoricaliszt és burgonya is nagyobb teret foglalhat táplálkozásunkban, mint békés időkben, ami mind buza- és rozskészletünkkel való takarékoskodást tesz lehetővé. Nem mulaszthatjuk el melleleg itt is megismételni, amit már nem egyszer hangsúlyoztunk, hogy a hadsereg zavartalan ellátása érdekében lehetőleg meg kell apasztanunk a belföldi marhahús-fogyasztást, amely inkább sertéshússal, juhhússal és baromfival helyettesítendő. Emellett feltétlenül kerülnünk kell a növendékállatok, kivált egészen fiatal és hetvenöt kilogrammon aluli súlyú borjúk levágását, amit például a német szövetségtanács a birodalom

egész területére rendeletileg el is tiltotta napokban.

Nem szabad azonban viszont arról sem feledkeznünk, hogy a belső szükséglet ellátása felül mutakozó felesleges készleteink kivitelének biztosítása ma még nagyobb gazdasági érdek jelent, mint béke idején, mert nemcsak külkereskedelmi, hanem fizetési mérlegünket is javítja (míg viszont a külföldről való nyerstermelés behozatal emelkedése, ha lehetséges volna, természetesen rotná). Másrészt nekünk is vannak olyan szükségleteink, amelyeket csak külföldi behozatal útján fedezhetünk s amelyekért a gazdaságosabb ugyancsak árukat adunk cserébe.

A hadsereg és a közlekedés érdekei követelte kiviteli tilalmak szükséges sorompóinak áttörése nélkül módot kell tehát keresni és találni rá, hogy derék szövetségeseinkkel, Németországgal a kiviteli tilalmak terén is bizonyos megállapodásra juthassunk, aminek érdekében — értesülésünk szerint — már megindultak egyfelől a német, másfelől a magyar és osztrák kormányok között a tárgyalások. Míg Németország főként készennel, gyapjával és gyapottal segíthet bennünket, addig mi részünkről legalább bizonyos mennyiségű sörárpat, malátát, babot és egyéb hűvelyeseket bocsáthatunk szövetségeseink rendelkezésére. A kivitelre esetről-esetre adják majd meg az egyes kormányok a tilalom alól való kivételes mentesítést, ami a kölcsönös forgalom megfelelő ellenőrzésére is módot nyújt s elejét veszi a kiviteli tilalom felfüggesztése esetén néltalan bekövetkehető túlságos áruelvonásnak. Ily biztosíték mellett s már csak az iparunk, az egyes háztartások és mezőgazdasági gépeink részére is annyira szükséges porosz készlen behozatalának legalább korlátolt mennyiségben való lehetővé tétele céljából, de másrészt főleg mezőgazdasági termékeink kedvező értékesítése érdekében is teljes melegséggel emelünk szót a fennálló kiviteli tilalmaknak Németországgal szemben való egyes enyhítései érdekében. Semmit sem veszélyeztetünk, sőt csak nyerhetünk vele s emellett hű szövetségeseinknek is jelentős szolgáltatást teszünk, amidőn nemcsak fegyveres erőnkkel, hanem gazdasági erőtartalékaikkal is helytállunk érte.

Északon és délen legendás hősiességgel küzd vitéz hadseregünk királyért és hazáért, mindannyiunk szabadságért, léteért és jövődjéért. Emberfeletti és minden babért, minden elismerést megérdemlő munka az, amit véreink az ellen-séggel szemben való diadalmas kitartásban végeznek: erős a mi hitünk, hogy méltó lesz hozzá a végső siker is. Hogy az a hatalmas és önfeláldozó lelkesedés, amely monarchiánk két birodalmának megannyi fiát egységes, törhetetlen eregyürűben kovácsolta össze nyelvi, faji és valláskülömbőség nélkül, meghozza nehéz, létünkért vívott küzdelmünk hön óhajtott eredményét, ami szent és igaz ügyünk teljes diadalát is.

De nemcsak a küzdő vitézek helyzete nehéz ezekben a történelmi napokban — a nagy idők nagy embereket kívánnak idehaza, az itthon maradottak sorában is. Akárcsak a harctéren lengő zászló alatt, nincsen helye közöttünk sem a csüggedésnek, a kicsinyhitűségnek. Míg lelkünk minden hazafias megfeszülése az ő fegyvereik csattogásának zaját figyeli; míg szívünk minden dobbanása, ajkunk minden imádsága a harctéren viaskodó testvéreink felé száll: kell, hogy maradjon felfokozott, a hadbavonultakat is pótló erőnk annak a kötelességérzet ró reánk, mint fegyverben álló honfitársainkra. Egyforma kitartás amott és emitt, a létünkért vívott harc-

ban s a létünkért ez lehet a végi Csak az erőseké, és erre a bátor egyaránt szükségük karddal, puskával, dűnk, dolgozunk, hívó szava — a

A gazdaközön-ség vár e nagy amidőn a legsúlyos mindennél súlyos sors bennünket. Mátása, a rák szak önfeláldozó viselkedés kicsiben agás nemzeti társágot vagy kicsi Kítartás, lankadati kisebb, a legjelentősebb körben is — es kényszerítésből it a csataterék lege-rojuk le hiven haz-ségünket. Agg és szik kivenni a ma-kából. Értsük meg vagyunk az ország-lekserege s míg n-hat ki a diadalmas sem. Ami fölös er-után még fennmar-a sebesültjeinkről a harcoló testvére-látásának szolgál-a nemni multjához e-adat vár ezen a té-családjaink nőtgya-keket ebből e nemes-tudatos összetartás-a legesekelelyebb ál-most mindenkire. s-szüksége van a ha-

Valóban megkap-pokban valahol. M-időkben fordítani-mondást: si vis pa-az legyen ma: si-vagyis ha győzni a-sük elő a békét-jövőbe vetett erős-rok dulnak körül-barázdát sem felszabad a békés m-megrozsdásodni en-takarékoskodva kel-tenünk a — remél-gabb jövődjére.

Világet sem a g-oktalan fukarkodás-
való önző elvonás-
erőnkét, ugy fáradoz-
osztással, minden

HUNGARIA

Általános Biztosító Részv.-Társ.

Budapest, VII. ker., Károly-körút 3. szám.

Részvénytőke 6 millió korona.

Elnök: gróf KÁROLYI IMRE.

A társaság kartellen kívül áll.

Ágazatok:

Tűz-, élet-, jég-, halálos-, betöréss-lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás

kétféle módozat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csúpn járványos betegségek ellen (lépfene, száj- és körömfájás és sörcegő tiszok).

Mc C

egyenletes keztek és legelterjedtebb

Mc Co

már nem

MAGYA

delettelg el is tiltott

viszont arról sem meg
beiső szükséglet ellátása
ges kizárásának kivételé
gyobb gazdasági érdeke
mert nemcsak külkeres
merlegünket is javítj
ról való nyerstermény
ha lehetséges volna, ter
lasrészt nekünk is vanna
amelyeket csak külföld
tünk s amelyekért leg
a árakat adunk cserébe
előlemezés érdekei köve
szükséges sorompóinak
tél tehát keresni és talál
ésünkkel. Németország
erén is bizonyos megáll
ének érdekében — értesü
megindultak egyfelől a
rar és osztrak kormányok
díg Németország főként
és gyapottal segíthet ki
tünkön legalább bizonyos
alátát, babot és egyéb
nk szövetségesünk ren
tről-esetre adják majd
ok a plalom alól való
mi a kölcsönös forgalom
is módot nyújt s elejét
n felfüggesztése esetén
tulságos árulvónásnak.
már csak az iparunk,
mezőgazdasági gépeink
éges porosz közsén be
korlátolt mennyiségben
ából, de másrészt főös
nk kedvező értékesítése
gsséggel emelünk szót a
ának Németországgal
tesséi érdekében. Semmit
csak nyerhetünk vele
sünknek is jelentős szol
emesak fegyveres erők-
tartalékainkkal is helyt-

adás hősiességgel küzd
ért és hazáért, mind-
tétéért és jövődjéért.
bert, minden elismerést
amit véreink az ellen-
diadalmos kitartásban
nk, hogy méltó lesz
logy az a hatalmas és
emely monarchiánk két
fiát egységes, törhetet-
ta össze nyelvi, faji és
meghozza nehéz, létünk-
n óhajtott eredményét,
s teljes diadalát is.
ritézek helyzete nehéz
okban — a nagy idők
k idehaza, az itthon
Akárcsak a harc téren
n helye közöttünk sem
hitéségnek. Mig lelünk
lése az ő fegyvereik
: mig szívünk minden
inadsága a harc téren
száll: kell, hogy ma-
bavonultakat is pótló
k a hü teljesítésére,
ségérzet ró reánk, mint
ainkra. Egyforma ki-
létünkért vívott haro-

ieset-, betöréses
zsgazdasági sza-
yós feltételek mellett.

at szerint: I. Minden
eleértve a járványos be-
ellen lépéne, száj- és

a létünkért folyó békés munkában: csak
phet a végleges győzelem biztos záloga.
nk az erőseké, csak a bátraké lehet a diadal
erre a bátorságra, erre az elszánt erőre
eránt szükségünk van mindnyájunknak, akik
diadal, puskával vagy tollal a kezünkben küz-
dünk, dolgozunk, kit hová állított a kötelesség
szava — a hazáért.

A gazdaközönségre igazi nemzetfentartó hiva-
tás vár e nagy megpróbáltatás korszakában,
amikor a legsúlyosabb viszontagságok közepette
mindennél súlyosabb feladatok elé állított a
sors bennünket. Népünk és hadseregünk ellá-
tása, a ránk szakadt terhek zokszó nélkül való,
önfeloldozó viselése, a legteljesebb áldozat-
készség kicsiben és nagyban egyaránt: ime
egész nemzeti társadalmunk hatalmas, ingatag-
ságot vagy kicsinyhitűséget nem tűrő feladata.
Kitartás, lankadatlan köteleességteljesítés a leg-
kisebb, a legjelentéktelenebbnek látszó munka-
körben is — csak ezzel csatlakozhatunk mi,
kényszerítésből itthon maradtok méltóképpen
a esataterék legendás hőseihez s csak ezzel
rójuk le hiven hazánk iránt tartozó szent kötele-
ségünket. Ágg és férfi, nő és gyermek igyek-
szik kivenni a maga részét a társadalmi mun-
kából. Értsük meg és érezzük át, hogy mi
vagyunk az ország tántoríthatatlan erejű tartal-
lékserege s míg mi nem lankadunk, nem fogy-
hat ki a diadalmos erő harcossaink izmos karjából
sem. Ami fölös erők pedig a mindennapi munka
után még fennmaradt, állítsuk a köztétékony-
ságot, a sebesültjeinkről való szerető gondoskodás,
a harcoló testvéreink téli felszereléssel való el-
látásának szolgálatába. A magyar nőre törté-
nelmi multjához és legendás híréhez méltó fel-
adat vár ezen a téren is: hiszszük, hogy gazda-
családjaink nőtagjai lankadatlanul kivessék részük-
ket ebből a nemes köteleességteljesítésből is. Cél-
tudasatos összetartás sokszorosan meghatványozza
a legesekélyebb áldozatkészséget s ne feledjük:
most mindenkire, minden legparányibb áldozatra
szüksége van a hazának.

Valóban megkapó gondolatot olvastunk e na-
pokban valahol. Meg kell ezekben a történelmi
időkben fordítani azt a közismert diák köz-
mondást: si vis pacem, para bellum. Jelszavunk
az legyen ma: si vis bellum, para pacem —
vagyis ha győzni akarunk a háboruban, készít-
sük elő a békét odaadó munkásságunkkal, a
jövőbe vetett erős hitünkkel. Akármilyen viha-
rok dülnek körülöttünk, nem szabad egyetlen
harárdát sem felszántatlanul hagynunk, nem
szabad a békés munka egyetlen szerszámát sem
megrozsdásodni engednünk s erőnkkel okszerűen
takarékoskodva kell készséget, tartalékot gyűj-
tenünk a — reméljük — szebb, dicsőbb, boldo-
gabb jövődjére.

Világért sem a garasoknak élére rakását, az
oktalan fukarkodást, kizárásoknak a forgalomtól
való önző elvonását értjük ezen. Valamint egész
erőnket, úgy fáradozásunk gyümölcseit is kellő be-
osztással, minden céltalan pazarlás mellőzése-

vel a köz rendelkezésére kell bocsátanunk s
nem a munkaalkalmak megszorításával, hanem
inkább a munkaerők jobb, teljesebb kihasználá-
sával kell a takarékoság arany középutját ke-
resnünk. Támogassuk filléreinkkel társadalmi
intézményeinket, megbízható hitelszervezeteinket
s ne vonjuk el tőlük, hanem inkább tőlünk tel-
hetőleg fokozzuk bennük az erőt, amely vég-
eredményben a mi erősségünket és gazdasági
biztonságunkat jelenti. Szorgalom és kitartás,
áldozatkészség és köteleesség, munkakészség
és törhetetlen bizalom, ezek az erények a jövő
nagyság legbiztosabb alapkövei és zálogai.

A világháború külkereskedelmi viszonyunkat
is alaposan felforgatta. Azokkal az államokkal
szemben, amelyekkel hadilábon állunk, termé-
szetesen megszűnt kereskedelmi és vám-
szereződésünk is, így tehát Oroszországgal,
Franciaországgal, Angliával, Belgiummal, Japán-
nal, Szerbiával és Montenegróval szemben az
autonóm vámtarifa lépett életbe. Egyelőre a
forgalom teljes szünetelése folytán ennek persze
kevés gyakorlati jelentősége van, de jövő vámpo-
litikánk majdani alakulása szempontjából
annál nagyobb nyomattal esik a szabad kéz-
nek ez a reánk kényszerített állapota a mérlegbe.
A békés viszonyok helyreállítása után tehát a
vámpolitika kérdése fokozott fontossággal lép-
nek mihamar előtérbe, míg azonban a diploma-
ták sima szavai helyett az ágyuk dörögnek
határainkon s a küzdelem vége beláthatatlan:
korai és időszertlen minden erre vonatkozó
tervezgetés és találgatás.

A folyó évi komlótermés és árkilátások.

A folyó évben az Országos Magyar Gazda-
sági Egyesület részéről ismét azon megítéssel
megbízásban részesültem, hogy a jelentékenyebb
külföldi komlótermelő államok ezévi termés-
kilátásai, az ezzel összefüggő komlóáralakulás
és az utóbbi években tetemesen megnövekedett
magyar komlótermelés részére elhelyezési piacok
felől tájékozódást szerezsek be.

Ennek a feladatnak igyekeztem megfelelni.
Célmot azonban, sajnosan, nera érhettem el,
mivel tanulmányutam befejezése előtt kitört a
világháború, mely engem is arra kényszerített,
hogy a külföldről mielőbb visszatérjek.

A háború miatt még az olyan világkomlópiaci
központokon, mint Nürnberg és Saáz sem tud-
ják, hogy az ideai komlópiaci viszonyok hogyan
fognak kialakulni.

Mindenesetre föltehető, hogy a jelenlegi világ-
háború következtében Németország, Belgium,
Oroszország és Galicia több komlótermelő vidéke
károsodást szenvedett és bizonyára sok helyen a
komló leszedése is elmaradt.

A külföldi komlóterméskilátások után itélve
valószínű, hogy a folyóévi komlóvilágtermés
dacára annak, hogy a régi komlókészletek csak-
nem teljesen elfogytak, a világ komlószüksége-

tét egészen fedezni fogják. Ez annyival is inkább
valószínű, mert a sörfogyasztás már a világ-
háború kitörése előtt hanyatló irányzatot ma-
tatott.

Az általános pénzsűtké miatt több sörgyár
megszűnt és igen sok kénytelen volt üzemét
csökkenteni, a háború következtében pedig a
sörfogyasztás előreláthatólag még inkább apad
és így a helyzet még kedvezőtlenebbé válik.

Nagyon természetes, hogy most az üzleti élet
megbénult, a spekuláció szünetel, minek követ-
keztében az ideai komlótermés hamarosan alig
értékesíthető.

Készüljenek elő tehát a komlótermelők, hogy
az ideai komlótermést jobb idők bekövetkeztéig
saját raktárakban megőrizni lesznek kénytelenek.
Tanácsos lesz tehát a szépen, tisztán szedett,
jól osztályozott komlót gondosan színre való
törékvéssel szárítani, amit az ideai bőséges nap-
fény és meleg nagyban elősegít.

Mivel pedig az ideai komló lupulinban gazdag,
tehát főként különös figyelem fordítandó arra,
hogy a komló kellőképp garmadában heverve,
magát jól kiizzadja és érett legyen a zsako-
láshoz. Ha ezután esős idő következik, a
komló könnyen akadály nélkül lazán lesz zsá-
kolható.

A komlóval megtöltött zsákok száraz, szellős
helyen megőrzendők és mindegyikbe 3—5 darab
kémlelő vastút kell szurni és naponként meg-
vizsgálni, hogy a komló nem kezd-e melegedni?

Ha valamelyik zsák melegedni kezd, azonnal
különdő a sorból és a zsákvarrás mentén fel-
hasítandó. A felnyitott zsákból a komló kiszendő
és szétterítve szárítandó, ha azonban a komló
egészen átmelegedett, újabb szárításnak alá-
vetendő.

Attól nem kell tartani, hogy a komló nem
lesz eladható s azért vétek lenne azt nevétségesen
alacsony áron elfecselelni. Ha azonban a komlóra
egy sörgyáros vagy szolid kereskedő vevőként
jelentkezik, a komlót, ha félig is elfogadható
áron, oda kell adni. Kétségtelen ugyanis, hogy
a háborús állapot és a szükséglet csökkenése
miatt magas komlóárakra nem számíthatunk.
Ha majd a mostani háború véget ért és ha
abból győztesen kerültünk ki, akkor úgy Német-
országban, mint Ausztria-Magyarországon új élet
fog keletkezni, mely az ipart, a kereskedelmet,
de főleg a mezőgazdaságot fellendíti, amikor a
jobb árakhoz minden előfeltétel meglesz.

Adja Isten, hogy mindnyájunk boldogulására
és örömeire úgy legyen! *Abrahám Lajos.*

A „Corbin“.

Az elvetett magnak a különféle kártevők elleni
megvédése egyszer-másszor nem kis gondot okoz
a gazdának. Egyes uradalmak évről-évre alig
képesek megvédeni p. o. az elvetett kukoricát
a varjaktól, másoknál a tulságosan elszaporodott
ürgek tesznek jelentős károkat, itt-ott a tyúk és
fácán a kártevő, míg némelyik vidéken a tul-
ságosan elszaporodott mezei pocok veszélyezteti
az elvetett magot. Sok mindenféle anyaggal

Mc Cormick tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szer-
keztük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és
legelterjedtebbek őszi szántásra a legújabb szabadalmazott és a
hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben,
nem képes az óriási szükséglet idejében szállítani.

MAGYARORSZÁGI NEMZETKÖZI ARATÓGÉP-TÁRSASÁG,

International Harvester Corporation of Hungary Budapest, V., Váci-ut 98.

kísérleteztünk ez ellen a kártétel ellen eddig, de az ajánlott védekezőanyagok egy, vagy más tekintetben nem feleltek meg.

Az utóbbi években, — ha jól emlékszem 9 évvel ezelőtt — Franciaországban Henry Loyer vegyészeti gyára (Massyban) egy új védekezőanyagot hozott forgalomba „Corbin” név alatt. Ez az elvetett magvakat úgy a különféle rágcsálók, valamint a madarak kártételétől nemcsak megóvjá, de hathatós védelmet nyújt az űszög ellen is. Henry Loyer egyáltalán nem exportált, hanem csak az ország szükségletét látta el s a gyártási jogot Németország számára Ludwig Meyer meizni vegyészeti gyáros szerezte meg. Németországnak ahg van olyan számottevő kísérleti állomása, amelyek ne foglalkozott volna ezzel az anyaggal s a különféle szaklapokban napvilágot látott kísérleti eredmények teljesen megfelelők voltak s ma ez az anyag Németországban általános használatnak örvend.

Magyarország és a Balkán-államok számára a gyártási jogot Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára (Ujpest) szerezte meg s ma már ennél a magyar cegnél is kapható.

A „Corbin” összetétele természetesen titok s vegyelemzés útján jóformán nem is állapítható meg A főalkotó anyagát különféle kátránytermékek képezik, ezt már a színe és szaga is elárulja; ezenkívül megfelelő mennyiségű rezsó is van hozzákeverve. Feketeszerű, sűrű, rendkívül kellemetlen, kátrányhoz hasonló szagú folyadék, kisebb mennyiségben badogtartályokban, nagyobb mennyiségben fahordókban jön forgalomba.

A „Corbin”-kísérleteket laboratóriumomban széles alapon végeztük s végezzük meg egy pár évig, annyival inkább, mert az eddigi eredmények rendkívül kielégítőek. A kísérleteket úgy állítottam be, hogy a laboratóriumi kísérletekkel egyidejűleg 8—10 nagyobb gazdaságban is végeztük a munkát, hogy így a gyakorlati eredmények, a gazdák megfigyelései alapján összehasonlíthatók legyenek a laboratóriumi eredményekkel.

A „Corbin”-hoz mellékelte használati utasításban különösen ki van emelve, hogy „a mag csiraképességének nem árt” s így nem szükséges a pácolt magból többet vetni, mint a rendesből. A kísérletek első része ennek alapján tisztán csak a csiraképesség meghatározása végett úgy volt tervezve, hogy a mesterséges csiráztatás mellett, ugyanannyi magot el is vetettünk. Ez azért szükséges, mert a mesterséges csiráztatásnál a nem pácolt mag mindig több csirát ad, mint ugyanezen mag a földbe vetve, amennyi növényt hoz. Ez a különbség néha igen jelentős s a csiraképességi veszteség elbírálásánál igen fontos dolog.

A kísérleti magvakat a következő módon pácoltuk: Először langyos vízzel megnedvesítve mindenik maghoz hozzáadtuk a megfelelő mennyiségű „Corbin”-t s addig kevergettük, míg az összes magvakat az anyag bevonta. Ezután kitergettük s a tökéletes száradás után (24 óra múlva) vetettük el, illetve tettük csiráztatóba, a nem pácolt maggal egyidőben. A kísérletre a következő magfélék szolgáltak:

1. Buza; 2. rozs; 3. árpa; 4. zab; 5. kukorica; 6. búkköny: Mindenik magféléből egész

sorozat kísérlet volt, mert az összevont eredmények így megfelelőbbek.

Egyelőre csak a búzával és rozsszal végezett kísérletek eredményeit közlöm, mivel ez most az őszi vetések idején rendkívül aktuális s tisztán csak arra szorítkozva mennyiben képez védelmet a „Corbin” a „mezei pocok”, „ürge” és különféle madarak ellen.

1. Buza.

A mag igen szép „Diószeghi” buza. A csiraképessége mesterséges csiráztatásnál 96% (10 drb 200-as csiráztatási minta átlag). Ugyanez a földbe vetve csak 93%-ot csirázott, illetve 100 elvetett mag után 93 növény lett. Tehát a fentebb említett különbség a mesterséges és természetes csiráztatás között 5%.

A „Corbin”-nal pácolt ugyanolyan mennyiségű mag mesterséges csiráztatással 97% csiraképességet mutatott; míg ugyanez a mag a földbe vetve 93 növényt adott minden 100 mag után. A pácolásnál néha megfordítva van a dolog; az elvetett mag után jobb az eredmény, mint a mesterséges csiráztatással.

A csirázási vehemencia határozottan csökken a „Corbin”-nal való pácolás után s a pácolt elvetett mag 1—2 nappal későbbben kel ki; de a növények a 8—10-ik napon annyira egyenlők, hogy a két táblát egymástól nem lehet megkülönböztetni. Különböztetést a rossz kelés vagy késő fejlődés miatt a gyakorlati kísérletezők egyike sem panaszkodott.

2. Róz.

Az előbbihez hasonló mennyiségű őszi rozs: szép, fejlett, teltszemű.

A mesterséges csiráztatásnál adott 97% ot; földbe vetve 93%-ot.

A pácolt mag mesterséges csiráztatásnál adott 87%-ot, míg ugyanebből minden elvetett 100 mag után 94 növényt kaptunk. Az eredmény tehát itt a földbe vetett magnál jobb. A csirázási erély csökkenését az alábbi kimutatás mutatja:

Dátum	Pácolatlan		Pácolt	
	Hó	Nap	Csiráztatóba	Földbe
VIII.	3.	—	—	9
„	4.	90	—	51
„	5.	5	—	20
„	6.	1	—	5
„	7.	1	—	5
„	8.	—	—	1
„	9.	—	—	—
„	10.	—	—	1
„	11.	—	—	3
„	12.	—	—	1
„	13.	—	—	—
Összesen			97%	93%
			87%	94%

A fenti kimutatás azért érdekes, mert nemcsak a csirázási erély fokozatos csökkenését

mutatja a pácolt magnál, de egyben azt is, hogy a földbe vetve nagyobb számú növény lett 100 mag után, mint a mesterséges csiráztatásnál.

Itt megjegyzem, hogy az egyes magminták a „Corbin”-nal szemben igen különböző módon viselkedtek, mert csirázattunk olyan búzát is, amelyiknél a csiraképességi veszteség 15—20% is volt. Hogy mi ennek az oka, azt majd a későbbi kísérletek alapján igyekezzünk kimutatni.

A csiraképességi erély csökkenése igen könnyen megmagyarázható azzal, hogy a „Corbin”-nal bevont magvak a vizet nehezebben veszik fel s így a csirázás természetszerűleg lassabb lesz. Ezenkívül, úgy vélem, van ennek más, a pácolóanyagban kereshető oka is.

A gyakorlati gazdáktól beérkezett jelentésekben seholsem panaszkodnak a csiraképesség csökkenéséről. Ez érthető is, mert a szabadban elvetett magvakból olyan felesmennyiség kerül a talajba, hogy a laboratóriumban kimutatott csiraképességi veszteség számba sem jöhet még akkor sem, ha ez búzával, rozsnál, egyáltalán a nem fészekbe ültetett magvaknál 10—15%-ra emelkedik is.

A rendelkezésemre álló számos kísérleti adat alapján azt mondhatjuk, hogy a „Corbin” a csiraképességet, valamint a csirázási erélyt kismértékben csökkenti ugyan, de ez a pácolási mód rendes betartásával nem emelkedik annyira, hogy a rendes mennyiségnél több mag vetése indokolt volna.

A „Corbin”, amint említettem, rendkívül kellemetlen, a kátrányra emlékeztető szagú, sűrű folyadék. Maga ez az átható illat elég ahhoz, hogy a különféle rágcsálók ellen védelmet nyújtson. A rendkívül finom szaglású „mezei pocok”, „ürge”, „hőrcsög”, „házi egér”, „patkány”, stb. egyáltalán nem nyúl az előtte ismeretlen szagú anyaghoz. Erről igen szépen győződöttünk meg a laboratóriumban fogságban tartott — állatokon.

Ha a pácolt és már megszáradt magvakat összekevertük tiszta maggal, még a tiszta magvakat sem szedték szívesen fel; de a pácoltat semmi körülmények között sem. Egyes példányokat éheztetéssel akartunk erre kényszeríteni, de még 36 órai éheztetés után sem nyultak a pácolt maghoz.

A szabadban közvetlenül a lakott ürgelyuk közelébe tettem külön csomóba 30 szem pácolt és 30 szem nem pácolt kukoricát. Az ürge nagy sietséggel hordta el a nem pácolt magot, míg a másik napokig ott hevert érintetlenül.

Egy lucernából, ahol rengeteg mezei pocok volt, felszántattam egy darabot s felét pácolt, a másik felét pácolatlan kukoricával vetettük be. Az eredmény rendkívül feltűnő volt. Míg a pácolatlan magból jóformán egyetlen egy szemet sem hagytak meg, addig a pácolt gyönyörű egyenletesen kelt ki.

Egyik kísérletezőnk (Bárany Imre, Sérfenyősziget) jelentette, hogy míg eddig bizonyos táblán valóságos kin volt a kukorica vetése, mert az ürgék mindig elhordták, most a pácolt maghoz hozzá sem nyultak s szép egyenletesen kelt a vetés.

Ugyanezt tapasztaltuk az akadémia gazdaságában is, ahol a szomszédos nagy kaszálóterüle-

HEUCKE A.

GŐZEKEGYÁR.

Budapesti műszaki irodája:

V., Csáky-utca 45/47. szám.

Telefon: 106—08. szám.

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint
Heucke-féle gőzekét
tulhevitővel!

tekről bejáró ürgék a kukoricavetést rendszeresen megdézsmálják. A pácolt magnál egyáltalán nem volt semmi hiba. Igen érdekes megfigyeléseket tettünk a varju, galamb, tyúk, fácán kártételével szemben. Ezeknél valószínűleg nem az anyag szaga adja a védelmet, mint inkább az, hogy a pácolt magra a földrészesek rátapadnak s ez kis röghöz lesz hasonló.

Zichy József gróf vedrői uradalmában azokat az árpatablákat, amelyek közvetlenül a majorok mellett voltak pácolt maggal vetették el. Ennek először is megvolt az a jó hatása, hogy a cseléd-asszonyok, akik az ismeretlen anyaggal való pácolásról értesültek, jobb ügghöz méltó buzgalommal tárgyalták meg ezt a hallatlan esetet, még pedig az alábbi formában:

„Az uraság megmérgezteti a vetőmagot, hogy a szegény cseléd aprómarhája elpusztuljon”.

Természetesen úgy őrizték a tyukjaikat, ahogy még soha s ott, ahol azelőtt semmiféle vetést nem lehetett megőrizni a tyukoktól, szép egyenletesen kelt az árpa. A mérgezett mag hírért terjesztő bölcseknek — akiket természetesen senki sem igyekezett felvilágosítani — nem tűnt fel, hogy a vetésen sétálgató fácánok egyáltalán nem akarnak megdögleni a mérgezett magtól.

Több helyen megvizsgáltam az erdőségeken levő árpával, tavaszi buzával, kukoricával elvetett táblákat, a fácánok kapargatták itt-ott, de a kikapart mag mindenütt ott hevert, nem szedték fel.

Ugyanezt tapasztaltuk a varjuknál is. A vetés alkalmával ott szállodogáltak az előhírnökök, de sohasem telepedtek meg a táblán.

Egyik uradalomnál egy tábla közepén kb. 15 lépés szélességben nem pácolt kukoricát vetettünk, míg jobbról-balról pácolt mag volt. Másnap reggel a közeli erdőből felkerekedett sereg, meglepte a táblát s csakhamar azt láttuk, hogy jóformán az egész tömeg erre a nem pácolt részre húzódott, ahol, mondanom sem kell, rövid idő alatt kifogástalan munkát végeztek.

Frigyes főherceg óvári uradalmában a fácánosban vetettünk különféle magvakat „Corbin”-nal pácolva, az eredmény mindenütt kielégítő volt, s a fácánok a pácolt magvakat sehol sem szedték ki.

A zab pácolása határozott ellenszenvet keltett a kocsisok körében, azon egyszerű okból, mert ez a mag már fel nem abraolható (ami végül olyan tulságos nagy baj nem volna), sem pedig jóféle gabonapálkává át nem alakítható (ez a nagyobb baj). Nem is fukarkodtak a dicsérettel s igen gyakran emlékeztek meg a feltalálójának megboldogult édesmamájáról s azt hiszem, aki ajánlotta, annak is jutott ebből bőven. A fenti adatok alapján, kérem az igen tisztelt gazdatársaimat, az ősz folyamán, ott, ahol egyik vagy másik kártevőtől tartani kell, végezzenek kísérleteket a „Corbin”-nal s kísérleteik eredményét annak idején tudassák velem.

A vetőmag pácolását ne bizzák a magtárosra, mivel a pontosan teljesített munkától igen sok függ s az anyag használhatósága csakis úgy bírálható el, ha magunkat szorosan a használati utasításhoz tartva végezzük a pácolást.

A vetőmagot garmadába gyűjtjük, rendszeresen annyit, amennyi egy napi vetéshez szükséges. Minden métermázsára 6—7 liter langyos vizet töltve addig lapátoljuk, míg az összes magvak megnedvedednek. Akkor a „Corbin”-t erősen felrázzuk vagy felkeverjük (az állásnál üledéket képez) s lassan rátöltögetjük, a garmadát addig lapátoljuk, míg az összes magvakat bevonja a „Corbin”. A mag fényes, kávébarna színű lesz. Most az egészet vékony (5—6 cm.) rétegbe szellős helyen kitergetjük s ha egy párszor megforgatjuk, másnap már száraz, nem tapad, jól vethető. *A corbinhoz vizet tölteni nem szabad.*

Legjobb, ha mindennap annyit pácolunk, amennyit másnap el lehet vetni, így nem kell a magot garmadában tartani. *Barna Balázs dr.*

Egy homoki birtok jövedelmezőbbé tétele.

Vasakarattal, kellő ismeretekkel, kitartással és megfelelő, nem túlnagy forgótőkével a legsivárabb futóhomokot is jövedelmezővé lehet tenni. Csak éppen nem a működés megkezdésének első évében kell a kézzelfogható jövedelmet várni, mert kétségtelen, hogy a működés megkezdésének 3—4-ik évében a jövedelem a talaj értékének emelkedésében nyilvánul meg és csak a működés 3—4. év elmúltával áll be a kézzelfogható jövedelmezőség. Példa erre a Mútrágyát Értékesítő Szövetkezet vezetésénél álló sátorközi bérleti birtoka.

Amidőn 1910-ben ajánlottam a MÉS-znek egy igen sivár futóhomokbirtok bérbevételét, az a gondolat vezérelt, hogy Magyarország több mint három millió kat. hold homokterületének egy igen jelentékeny része csak 2—5 q-ás rozstermékeket ad, amelylyel nem fizeti meg az adót s a munkáltatási költségeket sem. Ezeket a rosszul termő homokbirtokokat a mai gazdasági rendszerrel termőbbé tenni nem lehet, mert éppen ezeken a birtokokon a takarmány-ésszalma-termés csekély volta miatt nagyobb állattalományt még az esetben sem lehet tartani, ha a tulajdonos annak beszerzésére megfelelő tőkével bírta. Egy más, egy olyan gazdasági rendszert

Ilyen körülmények között kezdtek meg valóban merésznek mondható működésünket és ma 4 évvel később, 96 kat. hold rozsvetésünk átlag 10 q rozst adott s a birtok megszűnt futóhomok lenni, alig van itt-ott egy kisebb folt, ahol a szél még megmozdítja a homokot. A talaj színe barnult, megkötődött s annak értéke e 4 év alatt legalább megkétszereződött. Nem lesz érdektelen tehát, ha gazdasági rendszerünket az alábbiakban ismertetjük, bizonyára sok homokgazda fog abból hasznosat meríteni.

Működésünk első évében a birtoknak körülbelül fele részét zöldtrágyának alkalmas növényekkel vetettük be, másik felét pedig rozs alá készítettük el.

Zöldtrágyanövényül az első évben legkiterjedtebben a fehér csillagfürtöt használtuk, emellett nagyobb területeken biborherét és szöszösbükkönyt. Mindezeket augusztus hó folyamán vetettük, s előzőleg 200 kg. káliszuperfoszfátot, utólagosan pedig 30—40 kg. chilisálétromot szórtunk ki.

A csillagfürt elég szépen kelt, csakhamar azonban sárgulni kezdett s csak foltonként tartotta meg üde zöld színét. Ezek a zöld foltokon méteresre nőtt, a terület legnagyobb részén azonban csak araszosra. Megismétlődött ez a következő években is, dacára annak, hogy nitraginoltással is tettünk kísérletet, minek foly-

244. ábra. Trágyázás: 160 kg. szuperfoszfát, 60 kg. 40% káli, 30 kg. chilisálétrom. Terméskilátás kat. holdanként 15 mm.

Trágyázatlan: Terméskilátás kat. holdanként 3 mm.

kell tehát meghonosítani, amely a homoki gazdák csekély állattalományával, csekély forgótőkéjével számot vet és képes ennek dacára termőbbé tenni homokbirtokainkat. A németországi példákhoz indultam ki én is, ahol a porosz futóhomokterületeket szintén csekély állattalományjal, de zöldtrágyák és műtrágyák segítségével tették mesésen termővé és tényekkel akartam igazolni homoki gazdáink előtt, hogy csak ez az egyetlen mód és út van arra, hogy alig termő futóhomokterületeiket jövedelmező birtokká alakíthassák át.

Javaslataimat a MÉS-z elfogadta s a sátorközi bérbirtokon 1910-ben kezdtek meg működésüket. E birtok talaja kitűnő volt porzónak, de nem termőföldnek. A szél felhőkbe kavarta kvarcos homokját, elfújta a magházat, betakarta a kikelet vetést, avagy elfújta gyökerei mellől a homokot s elég volt egy közepes szél, hogy vétképpen kiszárita a már szépen zöldelő vetést. Sem bakteriumlóra, sem növényi táplálóanyag a talajban nem volt és még a tulajdonos által vetett 54 kat. hold rozs összesen is csak 100 q termést adott, a zabot pedig learatni sem volt érdemes, csak silány legelőül szolgált a takarmány- és szalmahány miatt teagódó 4 pár ökörnek.

tán a csillagfürttermeléssel egyelőre felhagytunk, azon nézetben, hogy e növény csak bizonyos mértékig megjavított földeken diszlik. Tagadhatatlanul nagy előnye azonban a csillagfürtnek, hogy ugyanazon év október, november havában alászántható s ezért mindenütt meg kell kísérlni termelését, bár rossz homokbirtokokon eleinte nem lehet folytonos termelést elérni, néhány évig okvetlenül ugart kell tartani, amely esetben semmi hátránnyal sem jár a szöszösbükköny vagy biborhere termelése. A biborhere, de különösen a szöszösbükköny, már az első évben is igen jól sikerült. Mindkettő egyenletesen borította be az egész talajt, hézagok, elmaradt foltok sehol sem voltak, a biborhere 60 centiméter, a szöszösbükköny 1 méter magasra nőtt s utóbbit alig voltunk képesek nagy tömege miatt alászántani. A biborherének az az előnye a szöszösbükkönyvel szemben, hogy amennyiben egy részét takarmányul akarjuk használni, már április 20—30-án megkezdhető kaszálása, ha pedig zöldtrágyául szántjuk alá, utána még korai tengeri, sőt burgonya is vethető. A szöszösbükköny ellenben, bár sokkalta nagyobb tömeget ad, de csak május végén, június elején szántható alá s így csak csalamádé, mohar, köles, vagy pohánka vet-

hető utána. Annyi azonban bizonyos, hogy amely homokon kétszer egymás után, vagy háromszor minden második évben szőszösbükkönyt termelünk s azt alá is szántjuk, az elveszti futóhomok jellegét és sárga színét s jól használható barna homokká változik át.

Egyéb zöldtrágyanövényekkel is tettünk kísérletet, azonban egyik sem közelítette meg a szőszösbükköny és biborherével elért eredményeket s ennek következtében az utóbbi évben csak e két növényt termesztettük, amelyeket tehát augusztus hó folyamán vetünk 2 q káliszuperfoszfáttal trágyázott földbe s a biborherét május első napjaiban, a szőszösbükkönyt június első felében szántjuk alá.

Ma már az egész birtok kapott zöldtrágyát, némelyik tábla kétszer is, istállótrágyát azonban csak azon kisebb területek, melyeken a rozs fejlődésében visszamaradt. Működésünk első évében a rozson kívül kísérletet tettünk tavasziakal és kapásokkal is, de arra a meggyőződésre jutottuk, hogy mindaddig, amíg a homok némileg meg nem kötődött, nem érdemes sem tavaszi kalászosokat, sem kapásokat, még burgonyát sem termelni, mert mindezek terméshozama oly bizonytalan és olyan csekély, hogy termelésünk nem lehet jövedelmező. Futóhomokbirtokok kizárólagos terményeinek tekintem a rozst, szőszösbükkönyt, biborherét, esetleg csalamádét, kölest és pohánkát. Egyes tábláinkon azonban ma már a zab s a takarmányrépa is jól terem.

Azt is tapasztaltuk, hogy azokat a táblákat, amelyek talaja futóhomok, sokáig üresen hagyni nem célszerű, mert minél hosszabb ideig s minél gyakrabban áll üresen, annál nehezebben veszti el futóhomok jellegét. A fekete ugartartás nincs hansznára a homoki birtokoknak, mert a visszamaradó gyökérzet kiég, eltűnik, nem köti a talajt. Minél több korhadó gyökérzet van a talajban, minél többet van az beárnyékolva, annál hamarabb válik kötötté. Nagyon előmozdítja a talaj javulását a talajtömörítő gyakori használata, amit mi nem is mulasztunk el megeselekedni egyetlen vetés előtt sem.

Bemutatjuk képen is idei rozstermésünket, mellé állítva egy szomszédos kisbirtokos rozstermését, amelyhez teljesen hasonló volt a sátozkői birtoknak is 1910. évi termése. Persze az idei termés nagysága is változik 6—16 q között kat. holdanként, de a megejtett próbacseplés s a learatott kereszték számából már most meg lehet állapítani, hogy a 96 hold átlagtermése 10 métermázsán felül lesz.

Ha az idei átlagtermést összehasonlítjuk az 1910. évi 2 q átlagterméssel s a rozs árát 15 koronával számítjuk, az átlagosan felhasználott 2 q káliszuperfoszfát és 30 kg. chilisalétrom árát pedig 35 koronára tesszük, akkor is az 1910. évi kat. holdankénti 30 koronás bevétellel szemben ma 115 K. bevétel van a rozsnál a felhasználott műtrágyák árának leszámítása után. Igaz ugyan, hogy ezen összegből még a zöldtrágyákra is le kell számítani valamit, miután azonban a zöldtrágyanövények magvait maga a gazdaság termeli olyan területen, mely megelőzőleg fekete ugarként hevert, az jelentősebb összeget nem tehet ki. Tény az, hogy a birtok előző összes nyersjövedelme a magas

adótételek kiegyenlítésére sem volt elegendő, s minden egyéb kiadást a tulajdonos egyéb jövedelmeiből volt kénytelen fedezni, addig ma, ha a birtok 6 holdnyi szőlője el nem fagyott volna, összes kiadásait s a rendkívül magas bérösszeget is, saját jövedelméből fedezhette volna, így azonban a szőlő elfagyása miatt, összes kiadásait, de a bérösszegnek körülbelül csak felét fedezheti.

Kovácsy Béla.

A pocokirtásról.

Az ötheti meleg következtében beállott nagy szárazság miatt a mezei egerek és pocokok vidékünkön is oly tulságosan elszaporodtak, hogy a földben még benn levő terményekben is tetemes kárt okoznak.

A „Köztelek”-et olvasva, úgy látom, hogy ezen csapás nagy területeken jelentkezik és ez okból ajánlja ellene a sürgős védekezést.

Olvasva a szeptember 5-iki számban megjelent védekezési módokat, felsóhajtok, hogy szerencsés, aki azokat teljesítheti; de hát sajnos, a kézi erő hiánya miatt ez nem mindenütt lehetséges. Valószínűnek tartom, hogy ez más vidéken is csak úgy van. Pedig a pocokok ellen — a jövő-évi termés biztosítása tekintetéből is — lehetőleg védekezni kell. Én tehát saját tapasztalatom alapján gazdátársaimnak egy könnyű és teljesen kielégítő s eredményt hozó védekezési módot ajánlok. Akit érdekel, tessék megpróbálni.

1860. óta magam gazdálkodom, értem már több egér- és pocokinváziót: különösen a 70-es évek közepén oly nagy volt a mezei pockoknak a kártétele, hogy a megyének akkori agilis alispánja brachiumot rendelt kiirtásukra, de nálam még akkor sem volt oly nagy mennyiségben, mint 1911. nyarán és őszén.

Ekkor ugyanis a tarlón a stájerlóherét, lucernát, nyuliszapukát nemcsak valósággal lekoppasztották, hanem a talajt is annyira összevissza furkálták, hogy száraz időben is besüpedt az ember lába alatt.

Vadászás közben azonban a tarlókon aránylag igen kevés turást találtam.

Hogy a 100 hold herésekben mérgek vagy kiöntés által a pocokokat elpusztíthassam, arra sem módomban, sem időm nem volt. Próbáltam jó egerésző macskáimat ketrecbe téve kocsin kivinni a pocokterületre s kieresztetem őket, fogtak is 15—20 darabot fejenként, de azután belefáradtak, nemcsak a macskák, de én is, tehát eredményt nem értem el.

Látva azt, hogy a disznójárta tarlókon pocok alig van: elrendeltem, hogy saját sertéscordám a vörösheretábrát, a eselédesség sertései pedig a szapuka- és lucernatáblát járják és legeljék. Ezt látva, többen intettek, hogy vége lesz a heréseknek, de azt válaszoltam, inkább a sertés, mint a pocok pusztítsa el. Pár hét alatt pocokot alig lehetett látni és ha véletlen egyet felturta, a sertések apraja-nagyja rohant a megfogására. Midőn azután az első fagy mutatkozott, a táblákat megfogasoltattam, utána meghengereztettem és az eredmény az lett, hogy 1912. évben olyan heretermésemm volt, hogy 60 évi gazdálkodásom alatt 2-szer sem volt külön.

Ez idő óta nálam a sertések végzik az egereket és pocokok irtását.

Tanácsom tehát az, hogy oly községekben, ahol közös sertéscorda van, azzal többszörösen meg kell járítani minden talpalatnyi szabadon levő földet, ahol pedig egyes birtokosnak van sertésfalkája, szintén járassa meg földjeit időnként több napon át.

Ez a legolcsóbb és legbiztosabb módja a pocok irtásának.

Megjegyzem még, hogy kitűnő szolgálatot tesznek a pocokok irtásában a szürke vércsék, ezeknek a kimelését is tapasztalatból melegen ajánlom.

(Tét.)

Barcza Géza.

Az almabor készítése.

(Együttal válasz az alábbi kérdésre.)

Almatermésemet az ideai forgalmi viszonyok közt nem tudom értékesíteni, kérek az almabor-készítésre vonatkozólag felvilágosítást. B. Sz.

Ha jó almabort akarunk készíteni, akkor már az almafajtákat is úgy kell megválasztani, hogy legyen bennük édes, cukorban gazdagabb, azután kevésbé édes, de zamatos és fanyar, végül savanyu alma is. Az első kettőből két részt, az utolsóból egy részt vehetünk, így az almabor ize lehető legjobb és a bor tartósabb is lesz. Ha az almák ilyen megválasztása nincsen módunkban, akkor legalább arra kell törekednünk, hogy az alma minél érettebb legyen s így aránylag minél több cukor legyen benne. A leszedett almát száraz, szellős helyen körülbelül egy méter magas kupacokba rakjuk és három-négy hétig így hagyjuk. Az alma így megizzad, a kupacokban bizonyos hő fejlődik s utóérési folyamat áll be, melynek eredménye az lesz, hogy az almában levő keményítő még cukorra változik át s az alma cukortartalma 1—2%-kal szaporodik. Az ilyen utóérésen átengedett almát azután át kell válogatni, a rothadtakat kiszedni, azután egy kád vízbe önteni és lemosni. Lemosás után tiszta helyen, gyékényen, ponyván stb. ki kell teríteni, hogy megszáradjon. Ezután következik a tulajdonképpeni feldolgozás. Az almát az almazúzó malomban kásaszerű anyaggá zuzzuk össze. Legjobb almazúzó a Simon-féle cherbourgi zúzó, mely a Király és fia budapesti cégnél is beszerezhető (Alsóerdősor). A zúzó alá helyezett kádban összegyűlt kását 12—16 óráig állani hagyjuk, így az erjedés megindul s a lé megszinesedik. Ezután a törkölyt kiszajtoljuk. A kiszajtoláshoz használhatunk bármely jó szőlősajtót, csak a sajtókosár lécei között ne legyenek nagy hézagok, mert ezeken a törköly kinyomódik. A sajtólast nem szabad erőltetni, vagy siettetni, hanem egyenletes és lassu nyomással kell dolgozni, mert az almakása-törköly közül a lé nem talál olyan könnyen kifelé utat, mint a szőlőtörkölynél s erős nyomásnál az egész törköly kinyomódik. A sajtolás, illetve a kiesűgás megkönnyítése céljából tanácsos a sajtókosárban a törköly közé minden 10—15 cm. rétegre egy tiszta fűzvevesszőből font cserényt, vagy vékony lécecskékből készült rácsot, vagy

SVÁJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG
Sürgőnycim: REPRODUCTOR BUDAPEST
VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES Telefon: József 33-36.
BUDAPEST—COSSONAY (SVÁJC).

Tenyésztők és exportőrök!

Cossonayi kiviteli telepünkön állandó bő készlet legelsőrendű tejelő leszármazású tenyészbikákban és tehénekben. Állandó behozatal; bármely vasutállomásra bérmentes szállítással. A szükségelt tenyészanyag a helyszínen is kiválasztható!! Angol hussertés és kosimpontunkra előjegyzéseket elfogadunk.

Mérsékelt árak:

Legelsőrendű referenciák!

az egerek

ségében, szörösen szabadon van jeit időn- ja a poc- zolgalatot véresék, melegen Géza.

iszonyok almabor- B. Sz.

kor már ni, hogy dagabb, ar, végül részt, az almabor is lesz. en mó- ednünk, y arány- eszedett ül egy m-negy szad, a tőzéresi z lesz, cukorra 2%-kal t almát szadni, i. Le- onyván Ezután is. Az nyagga on-féle lapesti A zuzó 2-16 gindul rt ki- amely között örköly tetni, nyo- örköly utat, al az tve a os a 5 cm. énynt, vagy

nyozás alapján történik. Az átalányozásról a fent hivatkozott törvény 35. és 36. §-ai intézkednek.

Az átalányozásnál az üst nagysága annyiban szerepel, amennyiben a napi termelőképességre befolyással van, egyébként a nagyság megállapítva nincsen, a különleges berendezések azonban az átalányozásnál figyelembe vételnek (pl. deflegmátor stb.). Gyümölcs vagy törköly kifőzéséhez, esetleg konyakfőzésre ajánlhatók a Györy-féle buktatható, vízfürdős pálinkafőző-üstök, a feldolgozandó törköly vagy egyéb cefre mennyiségéhez képest 2-3-4 hl. nagyságban. Egy 2 hl-es üst naponta hozzávetőleg 12-20 hl. anyagot képes feldolgozni, ami természetesen a kifőzésre szánt anyagtól, a tüzeléstől, tüzelő-anyagtól stb. függ. Jól dolgozva, a párlatnak egy részét oly állapotban nyerhetjük, hogy azt tisztázni nem kell s a feldolgozás ily módon is előnyvel járhat.

Az almabornak további kezelése hasonló a rendes borkezeléshez. Ha a kiejtés után a bor letisztult, a seprő leülepedett, a tiszta bort a seprőről le kell fejteni. 2-3 hónap múlva másodsor fejthetjük s ha éppen nagyobb tisztaságra törekszünk, meg is deríthetjük az almabort cersav és zselatinnal, éppen úgy, mint a rendes bort. Sok fejtés egyébként az almabornak nem kell, mert lehetőleg arra kell törekedni, hogy szénsav maradjon benne, ami azt finesebbé teszi.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői íronetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Pálinkafőzőüstök. 147. kérdés. Gazdaságomban termelt gyümölcs és törkölynek kifőzéséhez üstöt akarok beszerezni. Mekkora üst volna legalkalmasabb? Mi különbség van kisüst és nagyüst között adózás szempontjából? Hány literrel kezdődik a nagyüst? Melyik törvényeik rendelkezik a pálinkafőzőüstökről? **B. R.**

Felelet a 147. sz. kérdésre. A pálinkafőző üstökről az 1908. évi XXVIII. t.-c. rendelkezik. (A szeszadóról.) A szeszfőződek nemeihez képest a szeszadó vagy mint termelési adó, vagy a szesznek a hivatalos ellenőrzés alul forgalomba bocsátásakor, mint fogyasztási adó fizetendő. A termelt s adó alá eső alkoholmennyiség a különböző termelési anyagok s a főzőkészülék minőségéhez képest: 1. a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozás útján, 2. a várható alkohol mennyisége szerint a szeszfőzővel kötendő szabad egyezkedés útján, 3. a tényleges termelés szerint állapítatik meg.

Kisüstök alatt rendszerint azokat a főzőkészülékeket értjük, amelyeknél a termelt szesznek megadóztatása a termelőképesség szerint általa-

nyozás alapján történik. Az átalányozásról a fent hivatkozott törvény 35. és 36. §-ai intézkednek. Az átalányozásnál az üst nagysága annyiban szerepel, amennyiben a napi termelőképességre befolyással van, egyébként a nagyság megállapítva nincsen, a különleges berendezések azonban az átalányozásnál figyelembe vételnek (pl. deflegmátor stb.). Gyümölcs vagy törköly kifőzéséhez, esetleg konyakfőzésre ajánlhatók a Györy-féle buktatható, vízfürdős pálinkafőző-üstök, a feldolgozandó törköly vagy egyéb cefre mennyiségéhez képest 2-3-4 hl. nagyságban. Egy 2 hl-es üst naponta hozzávetőleg 12-20 hl. anyagot képes feldolgozni, ami természetesen a kifőzésre szánt anyagtól, a tüzeléstől, tüzelő-anyagtól stb. függ. Jól dolgozva, a párlatnak egy részét oly állapotban nyerhetjük, hogy azt tisztázni nem kell s a feldolgozás ily módon is előnyvel járhat.

A bojkott.

Az az embertelen és minden civilizációt megszegítő bánásmód, amelylyel a magyar és osztrák alattvalókat a háboru kitérése előtt, alatt és után az ugynevezett civilizált (művelt) államokban és pedig Franciaországban, Belgiumban, Angolországban, Oroszországban és Szerbiában kezelték, méltán felkellette minden becsületes emberben és hazafiában azt az elhatározást, hogy gazdasági uton is toroljuk meg az alattvalóink ellen elkövetett gázságokat.

Mert azok a gaz államok alaposan visszaéltek alattvalóink helyzetével, akik a nemzetközi jog és vendégszeretet védelme alatt költötték vagyonukat idegen földön.

Ha megtörlésre gondolunk, először is anyagilag kell ezeket a vad népeket megleckéztetni. Ne vigyük külföldre a mi drága pénzünket, hanem pártoljuk a hazai mezőgazdaság és ipar terményeit. Jobbak azok, mint a külföldiek s a bojkottmozgalom kezdetén ne kezdjünk raindjárt jajgatni s kompromisszumra gondolni, mint azt egynehány napilapunk hasábjain láttuk. Mi ipari cikkekre nem vagyunk behozatalra utalva, ellenben a külföld mezőgazdasági és ipari nyersterményeinkre rá van szorulva. S ezentul is és tán fokozottabb mértékben ránk lesz szorulva.

De azt sohasem tudtam megérteni, hogy a mi népünk miért kénytelen állandóan francia erkölcsatlenségeket a színházakban nézni, a lapokban francia ponyvatermékeket olvasni, rossz francia lőrért pezsgőként drága pénzen megfizetni, hatodrangu angol és francia szövetrühákban járni, mikor a fele áron olcsóbb és kétszer olyan jó hazai posztót is kap. Mintha külföldi tőkésék ügynökei mesterségesen elzárnák a magyarságot a magyar színműről, novellisták, magyar iparosok és gyárosok termékeitől.

Nehogy elfogultsággal vádoltassam, statisztikai alapon ki fogom mutatni, hogy az osztrák-magyar monarchia a bojkottmozgalom által nem károsodik, ellenben a franciák, belgák és angolok soha jóvá nem tehető károkat foghatnak szenvedni, ha a monarchia alattvalói a bojkottot becsülettel állják.

Belgium.

Behozatalunk:

	1908.	1912.
	k o r o n a	
Gyapju	21.849,000	24.059,000
Gyapjufonalárak	1.270,000	1.457,000
Nyers fehér műselyem	3.617,000	3.770,000
Fegyverek és fegyveralkatrészek	1.097,000	3.093,000
Drágakövek és műkövek	3.500,000	4.000,000
Összesen	42.760,000	56.968,000

Ezzel szemben kivitelünk:

	1908.	1912.
	k o r o n a	
Gyapjuárak	1.400,000	1.487,000
Emberi haj	75,000	712,000
Papir és papírneműek	1.109,000	847,000
Kaucsukárak	174,000	827,000
Maláta	584,000	1.001,000
Gyapju	585,000	—
Disztollak és disztollmunkák	381,000	645,000
Cipők	525,000	283,000
Észtergályosmunkák	647,000	1.318,000
Szoba- és légfegyverek	54,000	179,000
Vasuti személyszállító vagonok	787,000	—
Kémikai és fizikai porcellánedények	121,000	360,000
Összesen	21.834,000	26.810,000

Tehát látjuk, hogy a monarchia behozatala Belgiumból négy év alatt 30 százalékkal emelkedett s a kivitel alig teszi ki a behozatalunk felét. Ha teljesen elmaradna is a mi behozatalunk Belgiumból, a kivitel ennek dacára mindig emelkedni fog, mert, kivált most a háboru után, az a kis állam még jobban ránc lesz utalva. Hisz Belgiumnak nyersterményei és számottevő mezőgazdasága nincsen.

Malátakivitelünk folyton növekvőben van. De kiviszünk olyan iparcikket is, ami visszatérve, mint francia- vagy belga áru itthon négyszeres áron kel el. Ilyenek a belga és francia hajfonatok, hajhálók és mesterséges hajak, parókák, amiket mi és Ausztria szállítunk nekik (Belgiumba 712,000, Franciaországba 3.500,000 és Angliába 1.600,000 koronáért), de ők viszont elárusítják mint eredeti külföldi árut a mi hiszékeny népünknek.

A nőink csak párisi divatot, párisi valódi francia ruhaneműeket és kalapokat akarnak: a férfiak? Azok Angliát kedvelik, ahol bennünket a háboru kitérése óta lábrugással traktálnak. Ez a bojkottmozgalom a nemzeti becsület kérdése is. S ha egy pár külföldi ügynök jajgat is, arra nem kell semmit sem adni. Személyvesztés az egész.

Lássuk már most a **Franciaországra** vonatkozó behozatali és kiviteli statisztikát.

Behozatalunk:

	1908.	1912.
	k o r o n a	
Dió	132,000	447,000
Szőrmék, állati bőrok	595,000	1.130,000
Nyers disztollak	1.131,000	3.251,000
Dióolaj	213,000	1.043,000
Pezsgő	4.161,000	5.753,000
Sajt	219,000	371,000
Konzervek	656,000	902,000
Gyöngyház	37,000	1.089,000
Észtergályos munkák	145,000	1.717,000
Fagyapótarak	1.831,000	2.858,000
Gyapju	3.265,000	6.863,000
Selyemárak	9.247,000	13.178,000
Selyemfonatok	10.958,000	9.388,000
Ruhák, fehérnemű, divatelemek	3.250,000	4.446,000
Művirág és textilárak	656,000	269,000
Disztollak	523,000	509,000
Kalapok	1.597,000	1.352,000
Papírárak	845,000	1.015,000
Pneumatik	1.867,006	1.242,000
Bőr	3.955,000	5.268,000
Bőrárak	446,000	516,000
Szőrmeárak	877,000	1.952,000
Valódi gyöngyök	1.500,000	4.000,000
Ferroszilium és ferromangán	280,000	5.060,000
Drágakövek	350,000	4.000,000
Orvosi szerek	158,000	422,000
Kémiai szerek	1.408,000	1.795,000
Szagosító szerek és kozmetikai cikkek	436,000	1.961,000
Festmények, eredeti képek stb.	254,000	384,000
Összesen	82.912,006	124.296,000

Ezzel szemben a monarchia **kivitele** Franciaországba alig felét teszi a behozatalnak, ami nemzetgazdasági szempontból igen szomorú jelen-

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Miniaraktár: I., Schwarzenborgstrasse No. 6

ség. Számszerűleg a kivitelünk Franciaországba a következő táblázatban foglaltatik:

Table with columns: Kivitelünk, 1908., 1912., korona. Lists various goods like Bab, Buzalisz, Komló, Tojás, Paraffin, etc.

Jóval kedvezőbb a statisztika Angliával szemben, mert itt a monarchia kivitele 11 millió koronával haladja túl a behozatalt, amely főleg olyan mezőgazdasági és ipari cikkekre vonatkoznak, amiket mi könnyen nélkülözhetünk, míg az angolok a mi cikkeinket semmifeleképp nélkülözni nem tudnák.

A monarchia behozatala Angliából:

Table with columns: 1908., 1912., korona. Lists goods like Lovak, Gyapju, Mohair és alpaka, Kamgarnszövetek, etc.

A kivitelünk jóval több, mint Franciaországba, Belgiumba és Oroszországba. A legutolsó kimutatás szerint a következőképp alakult:

Table with columns: 1908., 1912., korona. Lists goods like Répacukor, Raffineukor, Buzalisz, Rizs, Komló, etc.

Table with columns: 1908., 1912., korona. Lists goods like Kemény gummi, Bőr, Cipők, Bőrcesztyúk, Szaru- és csontgombok, etc.

Ezekből a kimutatásokból a következőket lehet mindenki levonhatja.

Sajnos, hogy nincsen kimutatásunk arról, hogy a tisztelt franciák, a modern Európa ez ember-telen zulucafferei, mennyit vágnaok zsebre a színházainktól, lapjainktól, könyvkiadóinktól erkölcselen fércmunkáikért, amelyekkel a mi birkatürelmü magyar népünket ügyes ügynökök révén fulladásig jóllakatták. Mennyit pausálé és mi egyéb vándorol azoknak a francia lapoknak a zsebébe, akik a mi ott rekedt honfitársainkra usztják a pénzéhes francia hivatalnokai kart és polgárságot. S éppen a franciák és angolok miatt nem tudnak éhezni iróink érvényesülni, tengődik mezőgazdaságunk, iparunk, kereskedelmünk. Fördöng a belga és francia fürdők miatt nem tudnak zöldágra vergődni s ha akadt ember nálunk, aki például egy Bernstein vagy Anatole France irodalmi nagysága előtt nem vágta magát hasra (bocsánat ezért a megfelelő kifejezésért), hát lebukózták és műveletlen embernek deklarálták.

Francia szennyirodalom, színművészet, Montecarlo, Trouville, Páris milliárdokat nyeltek el a magyar pénzből s meg kell említeni azt is, hogy az ateista Franciaország a „lourdesi” zarándoklatokból nemcsak tőlünk, de főleg a németektől és osztrákoktól évente egy milliárdnál több frankot zsebelt be.

A bojkott-mozgalom becsületes, magyar érdeket szolgáló ügy, amelylyel nemcsak meg lehet, de meg kell az angol, belga, francia, és orosz gazdaságokat torolni. Az aggodalmaskodókra ne hallgassunk, mert azok nem a nemzet, de a zsebéik érdekét védik. A német anyira letörte a francia-angol-belga triumvirátust, hogyha mi egyetlen fillért sem importálunk tőlük, ők ennek dacára most már tízszeresen ránk lesznek szorulva egy évszázadig. Nálunk ellenbojkott lehetetlen, mert amire szükségük van, azt sem előállítani, sem más államból vagy gyarmataikból megszerezni nem tudják. Az általuk szükségelt mezőgazdasági termények pedig ott egyáltalán meg nem teremnek.

Az ellenbojkottal való fenyegetés csak olyan bluff, mint amilyennel a világot ez a kapzsiszövetség eddig rémitgette. Ma már nem félünk tőle, mert előre láttuk, ahogy be is következett a kártyavár összeomlása. Nemcsak katonailag voltak ők velünk szemben inferioritásban, hanem gazdaságilag is.

A franciák és angolok kenyere magyar lisztből készült, a híres londoni pulykavásár pulykái a mi Alföldünkön nevelkedtek, a cipőiket Budapest és Bécs szállította s amit nálunk angol és francia áruként szótak a naivak nyakába, az is otthon készült, csak kiment külföldre, megkapta a made in England vagy France bélyegzőt, megvámolva visszajött s aztán eredeti angol vagy francia áruként szerepel. Ez is bluff!

Ezen végtére is saját érdekünkben segíteni kell. A magyar dohány ezentúl is keresett áru

lesz a nemzetközi piacon, a tojás, baromfi, marha, gyáripari cikkek szintén. A bojkottal kivitelünk kétszeresen fog emelkedni, legfeljebb egy pár francia és angol ágensnek fog állnia felkopni. A francia és angol emberleléseket meg kell torolni. Egyes cégek, mint például a mozgóképgyáros Pathé is, egynehány milliót keresnek fejenként Magyarországon s a publikum hiába lázong, nem kap hazai gyártmányt és árut. A franciák és angolok kereskedelmi irodalmi és egyéb fajta ügynökei nem adnak más Reméljük, hogy a nemzeti feibuzdulás napjainkban tett fogadalmakat a tettek fogják fölvaltani. ez egy emberként mindnyájan állani fogjuk. s kapni fogunk magyar mezőgazdasági terményeket, gépeket, ipari s kereskedelmi cikkeket, a színházakban magyar szerzők műveit, a lapokban magyar tárcákat s regényt, az irodalmi vállalkozók kiadmányaitan pedig nem Anatole France, Bernstein és Henni Lavedan írásait, hanem erős magyar munkákat, telve azzal a szellemmel, amely ott a galíciai sikok és a szerb hegyek között újra az egész világon ismertté és becsültté teszi a magyar nevet.

A bojkott kell, hogy kiegészítse és betetőzze a magyar fegyverek diadalmát!

László Zoltán dr.

Közgazdasági revans.

A világtörténelmi eredményeket elsősorban a közgazdasági élet érzi meg.

A jelenleg dúló világháborúnak első jeleit már hónapokkal előbb megfigyelhetők, mert azok igen világosan mutatkoztak.

Mikor a köztársasági elnöki széklet Poincaré foglalta el, az eddigi békés irányzat, mely egy Franciaország, mint egész Európa békés gazdasági fejlődését biztosította, hamarosan megváltozott és a francia közgazdasági politika támadó jellegűt öltött. A francia sajtó a külföldi, nevezetesen német, osztrák és magyar áruk ellen izgatott és a franciát helyezte előtérbe. A francia vámhatalóság is a sajtómozgalom mellé állt s a már amúgy is tulszigoru vámdíjszabások mellett, oly rendszabályokat alkalmazott, melyek a Franciaországba irányuló bevitelt igen megnehezítették. Napirenden voltak a surlódások a francia vámhatalóságok s az importörök közt s a német és osztrák-magyar érdekeket védő hatóságok igen feszült viszonyban voltak a francia vámfelügyelőségekkel.

A francia kormány a közgazdasági téren is odaadta magát a revanspolitika eszméjének és a védővámpolitika örve alatt teljesen megnehezít, sőt tiltó rendelkezéseket hozott. A nemzetközi szokásjogot — a francia konzervipart megvédendő — hirtelen megszávozott törvényével teljesen félredobta és nem törődve az érdekelt külföldi országok tiltakozásával, az importot lehetetlenné tette.

Ugyanis a francia földművelésügyi kormány legdédélgettebb, de egyuttal legkényelmetlenebb gondja a francia partvidéki halászat és az azzal kapcsolatos konzervgyártás volt. A konzervgyártás hazája Franciaország. Egy időben a francia halkonzervek a világ összes piacait magukénak mondhatták. A konzervgyártásnak tulajdonképpen a tengerpartmellei francia halászok a megalapítói, akik nem tudván a nagy bőségben fogott szardiniával mit csinálni, horidokba rakták s olajjal leöntötték. A bádogdobozok alkalmazásával a szardiniakonzerválás óriási mérvet öltött, a kis halásztelepekből gyorsan nagy ipar- és gyártelepek lettek, melyek a szardiniát nagykönnyedséggel feldolgozták és szállították mindenfelé. A konzervipar Normandia és Bretagne

Advertisement for SCHLEIFFELDER ES TÁRSAI, featuring text: 'Hizott sertéseket, lovágásra való huszertéseket a hócsal vásáron legelőnyösebben értékesít', 'Wien, St.-Marx.', and 'A szállítás és eladás módjaitól felül díjmentesen megbizható és gyors felvilágosításul szolgál. Magyar levelezés.'

on. a tojás, baromfi, lo
k szintén. A bojkottal a
fog emelkedni, legfeljebb
angol ágensek fog az
és angol embertelen
lni. Egyes cégek, mint
Páth is, egynéhány
Magyarországon s a
nem kap hazai gyárt
és angolok kereskedelm
gyökei nem adnak mást
eti felbuzdulás napjaiban
ettek fogják fölváltani s
dnáján allani fogjuk. S
mezőgazdasági terménye
kereskedelmi cikkeket, a
erzők műveit, a lapokban
nyit, az irodalmi vállala
ig nem Anatóle France.
Lavedan írásait, hanem
telve azzal a szellem
iai sikokon és a szerb
egész világon ismertté
gyar nevet.

kiegészítse és betetőzze
dalát!

László Zoltán dr.

Magyar revans.

dményeket elsősorban a
meg.

háborúnak első jelen
előbb megfigyelhetők,
mutatkoztak.

elnöki széklet Poincaré
kés irányzat, mely ugy
sz Európa békés gazda
olta, hamarosan meg
közgazdasági politika
francia sajtó a kül
osztrák és magyar
franciát helyezte elő
ság is a sajtómozgalom
y is tulszigoru vám
rendszerabályokat alkal
nciaországba irányuló
tték. Napirenden voltak
vámhatóságok s az
met és osztrák-magyar
igen feszült viszony
felelősségekkel.

közgazdasági téren is
politika eszméjének
e alatt teljesen meg
ezéseket hozott. A nem
ancia konzervpart meg
szavazott törvényével
n törödvé az érdekelt
zúsával, az importot

művelésügyi kormány
tal legkényelmesebb
ki halászat és az azzal
as volt. A konzerv
szág. Egy időben a
világ összes piacait
A konzervgyártásnak
rtmelletti francia halá
nem tudván a nagy
al mit csinálni, hor
tték. A hűdodobozok
konzerválás óriási
sztelepekből gyorsan
ek melyek a sardiniát
ozták és szállították
ormandia és Bretagne

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

és eladás mód
ijmentesen meg
rs felvilágosítás
lager levelezés.

hatóságának s a párisi német konzulátus a német halkonzervgyárosok országos szövetségének panaszára s Návay jelentése alapján a francia külügyminiszternél közbelépett s diplomáciai térére terelte az ügyet, hogy a német, valamint az osztrák és magyar vállalat érdekeit megvédelmezzék. A maga részéről Németország is el volt készülve arra, hogy megtorlást alkalmazzon és a francia sardinia és borkivittelt akarták hasonlóképpen sújtani.

A közgazdasági élet terén ütött ki tehát először a harc, a revanspolitika elsősorban itt akarta szedni győzelmi babérjait és az esztelenség Európát, a békés fejlődés helyett a világháboru elé állította. Most már győzelmes szövetségünk fegyverei fogják hamarosan megoldani az oly közgazdasági kérdéseket is, melyek eddig a diplomáciát foglalkoztatták s ezeknek okoztak keserűséget.

S. O.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	2323
Egyről-másról	2323
A folyó évi komlótermés és árkiállítások	2325
A „Corbin”	2325
Egy homoki birtok jövedelmezőbbé tétele	2327
A porokirtásról	2328
Az almabor készítése	2328
A bojkott	2329
Közgazdasági revans	2330
Levelések	2329
Vegyesek	2331

Hósi halál. — Halálhír. — Csanád megye gazdái a hadbavonult cselédek családjaiért. — Az osztrák kormány és a gazdasági egyesületek mozgalma. — Az Országos Központi Hitelszövetkezet. — Kérélem a gazdákhöz. — A saazi komlópiacról. — A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület. — Az állatorvosi főiskoláról. — Zöldségtermelés és gyümölcskonzerválás Ausztriában. — Keleti marhavész az orosz határon. — Németország gazdasági intézkedései a háborus idők alatt. — A tartozásaink kifizetéséről. — Felvétel a kecskeméti m. kir. vancellériskolába. — Marharakodó állományok engedélyezése. — Védekezés a marhabögöly ellen. — A sebesült lovak ápolása.

Szerkesztői Ezenetek 2333

Kereskedelem, tőzsde 2335

Hósi halál. Lóssa Kálmán, a kolozsvári gazdasági akadémia adjunktusa, mint m. kir. népfelkeltő-hadnagy a lembergi harctéren hósi halált halt.

Halálhír. Kaposmérői és kisdovoráni Mérey Lajosné szül. ordódi és alsóhészkei Ordódy Matild f. hó 12-én 55 éves korában Felső-köröskényben (Nyitra m.) elhunyt. A megboldogultat f. hó 14-én helyezték örök nyugalomra a felsőköröskényi családi sírboltban. Az elhunytban Mérey Lajos földbirtokos, a képviselőház volt alelnöke, egyesületünk igazg.-választm. tagja nejét vesztette, akivel 35 éven át a legboldogabb házasságban élt.

Csanád megye gazdái a hadbavonult cselédek családjaiért. A Csanád megyei G. E. augusztus hó 30-án igazgató-választmányi ülést, majd f. hó 13-án értekezletet tartott Jankovich Lőrinc egyesületi alelnök elnökelete alatt, amelyeken behatóan foglalkozott a hadbavonult gazdasági cselédek hátramaradott családjai ellátásával.

Tökegy Jenő titkár tájékoztatta az egybegyűlt gazdákat a hátramaradott családtagok törvényben megállapított állami segélyezéséről, melyre vonatkozólag az egyesület a belügyminiszterhez kérdést intézett és amelyre a megye főispánja a miniszterelnök felvilágosító választát közvetítette. Eszerint a törvény lényegében elrendeli, hogy mindazon hadbavonultak családtagjai, akiknek a munkaadó összes járandóságait teljes mértékben kiszolgáltatja, nem tarthatnak igényt segélyezésre. Ha a járandóságoknak csak egy részét szolgáltatja ki a munkaadó, úgy fél államsegélyben részesülnek, végre ha csak részleges, aján-dék jellegével bíró jótéteményben részesülnek,

ezen jótétemény állhat pl. lakás-, földhasználat, állattartás, termény stb.-ből, az esetben a törvényben megállapított állami segélyezés jár a hátramaradott családtagoknak. Számos felszólalás után, melyekben a gazdák legőszintébb humanizmusa nyilatkozott meg, elhatározta az értekezlet, hogy az egyesület ajánlani fogja, hogy minden cseléd állami segélyben részesüljön, a gazdák által felajánlott segély pedig ajándéknak minősítették, hogy a cselédek a törvény értelmében teljes állami segélyben részesüljenek. A második és harmadik negyedévi járandóság — tekintve, hogy a megyében újvívi és szentgyörgynapi szegődés a szokásos — teljes mértékben megmarad, terményföld- és tengerijárandóság teljes egészében adandó ki, közpénz pedig — tekintve, hogy államsegélyben részesülnek — levonandó. A harmadik és negyedik negyedre felkonvenció adandó ki. Amennyiben a gazda újabb cseléd-fogadással a lakást nem nélkülözheti, két hátramaradott család köteles egy lakással beérni. Mindezek ellenében a hátramaradott család köteles a viszonyokhoz képest hetenként három napot külön bér nélkül szolgálni. Ezen határozat felhívás alakjában fog a megye gazdaközön-ségével közöltetni.

Az osztrák kormány és a gazdasági egyesületek mozgalma. Mivel a harctéren levő igas-lovak most az őszi munkák idején nagyon hiányoznak, a meglevő gőzeket és egyéb motoros szántógépeket a lehetőségig ki kell használni, hogy a szükséges talajmunkákat idejében elvégezzük. Ausztriában a földművelésügyi minisztérium fölhívta a gazdasági egyesületeket, hogy a kérdésnek megoldásán dolgozzanak. Kérjék meg a szántógéptulajdonosokat, hogy a saját munkájuk mielőbbi elvégzése után engedjék át megfelelő bérért gépeiket az e célból tömörült gazdáknak, vagy pedig végezzenek bérszántásokat. A hatóságokat is fölszólították, hogy ők is igyekezzenek a szántógéptulajdonosokat e célra meggyerni. A gazdasági egyesületek révén a minisztérium segítségére van a gazdáknak, ha a szén, benzin stb. beszerzése, vagy a gépek szállítása körül nehézségek merülnek föl. A gazdasági gépek kezelésére képesített személyzet a sürgős munkák idejére a hadbavonulás alól felmenthető. Sőt a már bevonultak is kivételesen szabadságot kaphatnak, ha még nincsenek a harctéren. Ezirányú kéréseket a hatóságok útján a cs. és kir. katonai parancsnokságokhoz kell beadni. Hasonló irányú tevékenységre szólítja föl a minisztérium a gazdasági egyesületeket a burgonyaszedő- és vetőgépek, többtagu ekék és boronák lehető kihasználása végett is.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet körlevelét intézett a kötelékébe tartozó összes szövetkezetekhez, melyben tudatja, hogy azokat a betéteket, melyeket a háboru tartama alatt helyeznek el a szövetkezeteknél, ha a központba akar hitelük apasztására, akár pedig betétként beküldik, lehetőleg minden felmondás nélkül fogja az illető szövetkezetek útján kivásárolni ismét a betevők rendelkezésére bocsátani, hogy a katonai kincstár által a kisgazdáknak mostanában kifizetett jelentékeny összegek gyümölcsözőleg legyenek elhelyezhetők, ne vonassanak el a közforgalomtól és ne legyenek kiteve könnyen támadható veszedelmeknek. Hazafias köteleességévé tette a központ a szövetkezeteknek, hogy ebben az irányban munkálkodjanak. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó falusi hitelszövetkezetek nagy buzgalommal vesznek részt a hadsegítésben is. A központnál eddig 14.640 koronát meghaladó összeg gyűlt egybe a Vöröskereszt-Egyesület javára. Igen sok szövetkezet a maga helyi intézményeinél — róttala le a hazafiság adóját.

Kérélem a gazdákhöz. Az Augusztus-Gyorssegítő-Alap élelmiszerkiosztó-osztálya naponta majdnem kétezer szegény családot lát el élelemmel. Temérdek élelmiszere van tehát szükségére, amelyet eddig az adakozásból befolyt tőkéből szerzett be. Most azzal a kéréssel fordul a vidéki gazdákhöz, hogy gazdasági terményeik fölöslegéből juttassanak az élelmiszerkiosztó

számára, mert a gyorssegítés azoknak a szerencsétleneknek jut, akik nagy nyomorban sanyıldnak. Az alap vezetősége a közelgő télre rendezkedik be; a téli szükség ellen védekezik a a tökegyüttessel és az élelmiszerraktár berendezésével. Befőtlet, konzervet, hüvelyesveteményt, tojást, zsirt és minden olyat, amit el lehet tartani, hálásan fogad a hazafias adakozóktól az Auguszt-Gyorssegítő-Alap élelmiszerraktára: IV., Papnövelde-utca. községi népiskola. A vallás-és közoktatásügyi miniszter a következő kérelmet intézi az ország föld-, illetve erdőbirtokosaihoz: Hadseregünknek téli hadjárat esetére a valódi tea mellett esetleg más megfelelő anyagokból, elsősorban a szedereserje (rubus fruticosus, Brombeerstrauch, földi szeder) leveleiből készítenő teára lehet szüksége. Hogy az ily irányú szükségletől idejekorán történhessék gondoskodás, már most, a dér beállta előtt, szükségessé vált nagymennyiségű szederlevélnek gyűjtése és szárítása. A gyűjtés és a szárítás munkáját az elemi iskolák és a középfoku tanintézetek tanulóifjúsága fogja tanítói és tanárai vezetésével elvégezni. Ezért az ország föld- (erdő) birtokosaihoz azzal a kérelemmel fordulok, hogy föld- (erdő) birtokaikon a tanulóifjúságnak a gyűjtést megengedni és az ifjúságot munkájában lehetőleg támogatni sziveskedjenek.

A saazi komlópiacról. Tartósan kedvező időjárás mellett a komlószedés mindenütt befejeződött. Az ideai komló minőségileg simazöld-szinű, egészséges, rendes nagyságu és súlyra nézve teljesen megfelelő. A mennyiségre vonatkozólag egyelőre csak a saazi vidék terméséről lehet szó, amelyet 190.000 mázsára becsülnék, a többi belföldi komlótermő vidék és idegen ország termésének becslése már azért sem volna megbízható, mert éppen a fontos komlóterületek: Galícia, Elzász-Lotharingia, Franciaország, Belgium és Oroszország, a háboru miatt ideai termését nem takaríthatta be. Ugy a saazi, mint a nürnbergi piac forgalma élénk, noha a külföldre való kivitel ezidőszertel teljesen szünetel és így vevőkül csak a belföldi és németországi kereskedők és gyárosok jelentkeznek. A saazi piac árjegyzése: I. r. és szemelvényáru: 95—106 K., jó középminőségű 85—95 K. és középminőségű 80—85 K., 50 kilogrammjával számítva. Idegen áruk a közlekedési nehézségek miatt áruk nem érkezhettek és így ezekben forgalom és árjegyzés nincs. Az irányzat általában nyugodt, tartott árak mellett.

A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya szept. hó 1-én tartotta ülését Ivánka István főispán elnöklété alatt, ki megemlékezvén a nehéz helyzetéről, a gazdaközöniséget takarékoságra és szorgalmas együttműködésre buzdította. Toldy Zsigmond titkár jelentése kapcsán kérte a gazdaközöniséget, hogy különösen a hadbavonult családfenntartók helyettesítésében támogassák az itthonmaradottakat Az orsz. Vöröskereszt-Egyet céljaira 50 koronát, segélyre szoruló családok segélyezésére 50 koronát szavazott meg az egyesület. A vámosmikolai mezőgazd. bizottság indítványa értelmében felkérni határozta a vármegye alispánját, hogy a levágásra vásárolt juhok vizsgálata kötelezővé tétele iránt rendelkezék. A hadbavonult egyesületi pénztárnok Bolgár István helyettesítésére Kniszky Jozsef földbirtokos kérését fel. A háborus viszonyokra való tekintettel az egyesület ez évben állatdíjazást nem rendez. A vármegye alispánjának javasolja, hogy az apaállatvizsgálatok f. év őszén csak korlátozva tartassanak meg és csak azon helyeken, ahol új apaállatok szereztek be, javasolja egyszersmind, hogy a tenyészbikáknak orrkarikával való kötelező felszerelését tegye megfontolás tárgyává és egyelőre ajánlja a községeknek.

Az állatorvosi főiskoláról. A budapesti m. kir. állatorvosi főiskolán a szigorlatok folyamatban vannak, hadbavonult hallgatók azonban ezentul is jelentkezhettek és szolgálatuknak megfelelő időben kaphatnak vizsgálati határidőt. A jövő tanévre október hó 1—4-ig lehet személyesen vagy írásban jelentkezni, a rendes előadások

pedig október hó 5-én kezdődnek. Tandíjmentességért vagy állami ösztöndíjért a beiratkozás alkalmával kell a kérvényeket beadni.

Zöldségtermelés és gyümölcskonzerválás Ausztriában. A cs. és kir. gazdasági egyesület mozgalmat indított az osztrák gazdaközöniség körében, hogy egyrészt a városi lakosság, másrészt a sebesült katonák számára nagymennyiségű zöldséget termeljen. Még az ősz folyamán termelhető zöldségfélék közül Bécs környékén 35 ha területen termelnek a gazdák spenótot. A vetőmagot a földművelésügyi minisztérium adta. A termelés szakszerű irányítását a bécsi mezőgazdasági főiskola vállalta el. A gazdasági egyesület gondoskodik arról, hogy az árusításnál a termelők és a fogyasztók érdekei egyaránt kielégíthessenek. Ezenkívül fölhitva az egyesület az összes gyümölcstermelőket, hogy az ideai nagy termésből juttassanak a sebesült katonáknak is. A vagonszámra érkező gyümölcsöt ezidőszertel 14 háztartási, szőlészeti és borászati iskolában és más alkalmas helyen főzik be. Legközelebb még 12 új beföző állomás is fog működni. A befőzéshez szükséges cukrot, fát, üvegeket s a felmerülő összes kiadásokat a társadalom adakozásából fedezik. A befözőt gyümölcsöt a konzerváló állomások a hozzájuk legközelebb eső vidéken ápolat harcossainkhoz juttatják.

Keleti marhavész az orosz határon. Orosz és német újsághírek szerint Oroszországban, a határon levő heudini kerületben, keleti marhavész lépett föl. Régebbi tapasztalat azt tanítja, hogy a keleti marhavész éppen háboru idején igen könnyen terjed és ilyenkor ezekre menő marhaállomány, juh és kecske pusztulhat el. Ezért fokozott figyelemmel kell az orosz határ felé eső helyeken minden gyanus megbetegedést kisérni és ha szükséges, a legerélyesebb eszközökkel kell beavatkozni.

Németország gazdasági intézkedései a háborus idők alatt. A porosz földművelésügyi miniszter fölhevást intézett a gazdákhoz, amelyek több pontja a mi figyelmünkre is érdemes. A többek közt arra figyelmezteti a porosz miniszter a gazdákat, hogy ne dobják eladó marháikat most egyszere a piacra, mert ezzel a fogyasztásnak és maguknak sem használnak. Különösen ne adják el a gazdák tenyészállataikat és a még ki nem fejlődött, kevesebb vágószulyu növendékállataikat. Készítsenek egész télre és tavaszra takarmányozási előirányzatot, osszák be a rendelkezésükre álló takarmányt okserü takarékosággal s igyekezzenek azt betartani. A fölhevás nagyrésze Németország nagymennyiségű burgonyatermésének célszerű kihasználásával foglalkozik.

A tartozásaink kifizetéséről. Az államnak igen fontos érdeke, hogy a háborus idők alatt a közzgazdasági élet lehetőleg zavartalanul tovább folyjon, mivel enélkül elgyöngülnek az ország erőforrásai, ami a háboru folyására és eredményeire is lényeges befolyással van. Kétségtelen, hogy a mezőgazdákra nézve rendkívül súlyos feladatot róttak a jelen idők. Az ország ipara és kereskedelme mégis a mezőgazdaságtól várja a táplálórót, amelynek terményei ezidőszertel is piacra találnak s amelyeknek magasabb ára legalább részben kárpótolja a gazdákat a jelenlegi fáradságosabb és költségesebb termelésért. Arra kéri a kereskedők és iparosok közül többen a gazdatársadalmat, hogy aki teheti, tekintsen el a moratóriumtól s a szállított árukért az esedékes összeget fizesse meg. A gazdák ilyen áldozatkész fizetésekkel az egész ország gazdasági életének fenntartását segítik elő. Ha pl. a gépkereskedő pénzhez jut, akkor kifizetheti hitelezőit s ily módon az ipar továbbra is üzemben marad s így munkát adhat az ipari munkásnak, a munkanélküliek ezreinek.

Felvétel a kecskeméti m. kir. vincellériskolába. A kecskeméti m. kir. vincellériskola jövő-évi január 7-től december 1-ig tartó gyakorlati munkásképző tanfolyamára pályázni szándékozők a m. kir. vincellériskolához pályázni szándékozők bélyeggel ellátott kérvényeiket az iskola igazgatóságához folyó évi október hó 15-ig nyújt-

hatják be. Csatolni kell minden egyes kérvényhez: A szőlőmunkának megfelelő ép, egészséges testalkatot igazoló orvosi bizonyítványt, katonai kötelezettség, illetve a sorozási éveken tulle életkor igazolásáról születési anyakönyvi kivonat, községi erkölcsi bizonyítványt, iskolai bizonyítványt arról, hogy az illető magyarul írni és olvasni tud. Nagykorúak részéről sajátkezüle, kiskorúak részéről szülei, vagy gyámjuk által aláírt és hitelesített kötelező nyilatkozatot kell beadni, hogy a folyamodó ha felvételt az iskolába, azt a tanév végeleges befejezése előtt nem hagyja, ha pedig önhibájából elhagyja, vagy fegyelmi után eltávolítatnék, az addig ráfordított összes költségeket a nyilatkozat aláírója az állam kincstárnak megtéríti. Azok, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy szőlőműveléssel foglalkoztak, avagy másféle szolgálatban voltak, az ezekre vonatkozó összes okmányokat is csatolják.

Marharakodó-állomások engedélyezése. A földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel együtt legújabbán a következő marharakodó-állomások engedélyezte: A szigetváros-kaposvári h. é. vasut vonalán Somogy vármegye területén fekvő Bőszénfa állomást, a baja-bezdán-apatin-szondi h. é. vasut vonalán Bácsbodrog vármegye területén fekvő Dávod állomást, a szabolcsvármegyei és szatmár-mátészalkai h. é. vasut vonalán Szatmár vármegye területén fekvő Vetés állomást és a duna-szavai h. é. vasut vonalán fekvő Adasevci állomást. Mindezek a helyiérdeklő vasutak a m. kir. államvasutak kezelése alatt vannak.

Védekezés a marhabögöly ellen. A földművelésügyi miniszterhez több oldalról panasz érkezett a miatt, hogy egyes helyeken a marhabögöly a szarvasmarhák bőrének értékét jelentékenyen csökkenti és ezáltal tetemes gazdasági károkat idéz elő. Mindhogy a marhabögölynek Magyarországon való elterjedéséről és az általa okozott károkról eddigre pontos adatok nem állanak rendelkezésre, mielőtt a miniszter a kártétel ellen való védekezésre a kívánt sikerrel intézkednék, megbízható adatokat kíván beszerezni. Ebből a célból kérdőíveket küldött szét a gazdasági egyesületekhez, amelyek a pontos adatokkal kitöltve felterjesztendők.

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.

(1914. szeptember hó.)

Vidék	Normális havi eső mennyiség (VI/1-30)	Tényleges csapadék (X/1-16) milliméter	Csapadékhoz viszonyított százalékos arány (X/1-16)	Normális havi hőmérséklet (IX/10-16)	Tényleges havi hőmérséklet (IX/10-16)	Fagy
I. a	53	44	3	16.1	15.5	Nem volt esetl.
b	50	27	2	16.7	17.2	
c	42	25	2	17.5	16.9	
d	55	27	3	17.6	17.5	
II. a	62	22	3	16.6	16.5	
b	72	17	2	16.5	16.7	
c	49	30	2	16.6	16.8	
d	75	18	2	16.7	16.9	
e	62	27	2	17.9	17.6	
III. a	55	18	4	16.4	16.0	
b	81	39	4	12.7	12.8	
c	59	36	3	16.3	16.1	
IV. a	66	44	4	12.8	12.2	
b	60	53	3	13.6	12.8	
c	45	45	4	15.6	15.4	
d	60	47	5	13.8	13.5	
V. a	51	21	3	16.1	15.5	
b	42	27	2	16.8	16.0	
c	53	11	3	15.9	14.7	
d	75	67	5	13.5	14.7	
VI. a	50	15	2	18.0	17.8	
b	55	9	2	17.1	16.8	
c	65	18	2	17.6	18.1	
VII. a	54	16	3	13.9	13.9	
b	53	19	3	13.6	13.6	
c	62	14	3	14.5	14.3	
d	50	11	3	14.9	14.5	
e	50	18	3	13.7	14.4	
f	45	18	3	13.2	14.0	

Időjárás.

Budapest, szept. 16.

Az elmúlt hét időjárása (szept. 10—16.) meghozta az országos esőt, amit sokan bizonyára

már túrelm... mal töltött... véreiket fé... kezdett ors... ölteni, egy... köszöntött... gel, hogy a... is lesz. Ez... be, amenny... formán te... idő az... kezdett. Az... oszlik ugya... mondani, h... ség minden... valóban tel... képünk sze... és nyugati... sávon, vala... sül megny... ségből. De... vidéken és... minthogy... váltakozik.

Az elmu... szerfelett in... idő járt egy... éjjeli hófok... közepén m... sűrűn ford... kiegyenlít... hőmérséklet... aránylag n... meg fognak

- I. Duna-Tisza
- II. Duna jobb
- III. Duna balp
- IV. Tisza jobb
- V. Tisza balp
- VI. Tisza-Maros
- VII. Királyhág

Járva JEN
amelyekről állandó,

Zabban az üzlet változatlan maradt. Budapest paritásában 21— koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet irányzata tartott volt. Budapest paritásában 17-20—17-40 koronát fizettek.

Eladatott: Buza: Tiszavidéki: 100 mm. 78-5 k. 35-40 K., 2000 mm. 76 k. 35-20 K.

Fejérmegyei: 500 mm. 75 k. 34-80 K., 650 mm. 75 k. 34-95 K., 800 mm. 74-4 k. 34-95 K., 800 mm. 74-5 k. 34-20 K., 100 mm. 73 k. 34— K.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 80-5 k. 36— K. Pestvidéki: 100 mm. 75 k. 34-70 K., 100 mm. 74 k. 34-70 K., 150 mm. 73-7 k. 34-20 K., 150 mm. 73 k. 34-20 K., 300 mm. 73 k. 33-50 K. nyirkos.

Bánsági: 3200 mm. 77-5 k. 34-90 K. Tolnai: 100 mm. 75 k. 34-90 K.

Ross: 200 mm. 26-53 K. kpfp., 200 mm. 26-30 K. kpfp., 200 mm. 26-20 K. kpfp.

Zab: 100 mm. 21-70 K. kpfl., 100 mm. 21-50 K. kpfl., 100 mm. 21-60 K. kpfl., 200 mm. 21-60 K. kpfl.

Árpa: 100 mm. 18-40 K. kpfp. Az árak 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. szept. 18-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Fölhoztak a szokott községekből 205 szekér réti szénát, 125 szekér muhart, 81 szekér zsupszalmát, 5 szekér alomszalmát, — szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 22 szekér lucernát, zabosbúkkönyt stb., 200 zsák szeszkát.

A forgalom: élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. ó 900—1040, réti széna II. r. ó 640—860, réti széna I. r. uj —, réti széna II. r. uj —, réti széna csomagolásra —, muhar 740—1100, zsupszalma 580—680, alomszalma 500—600, takarmányszalma —, tengeriszár —, zabosbúkköny (uj és ó) 700—860, löhere —, lucerna 860—1100, köles —, sarju 600—800, szalmaszecca 600—680. Összes kocsiszám 265. Összes súly 318,000 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten változatlan tartott irányzat uralkodott és a szeszárak kielégítő forgalom mellett változatlanul szilárdan zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 208—209 K., adózatlanul 69—70 K., míg ellenben kisebb tételek adózva 2—3 K.-val drágább árban keltek.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban prompt és szeptemberi szállításra 57 K.-ig kelt el. Egyes barelok drágábban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kínálat élénkebb volt és kampányszállításra több tétel Lloyd-jegyzésen alól zárulva is lett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 62—63 K.

Budapesti jegyzés:

Table with columns for Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Finomított szesz adózatlan, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz and their prices in koronákban.

Budapesten háztól szállítva az ár 1 K.-val drágább.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. szeptember 14

Table showing disease names (A betegség neve), fertile status (Fertőzve volt), and status (állapot) with columns for K. and U. for each.

Ausztriában 1914. év szept. 9-én fertőzve volt: veszettséggel 10 k. 11 u., takonykórral 4 k. 4 u., rag. száj- és körömfájással 117 k. 950 u., sertésvészszel 148 k. 341 u.

Németországban 1914. év július 31-én fertőzve volt: takonykórral 11 k. 12 u., rag. száj- és körömfájással 1007 k. 4471 u., sertésvészszel 1623 k. 2226 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

A budapesti tojástőzsde árjegyzései.

1914. szeptember 17.

Table listing egg prices from various regions: Tiszavidéki, Erdélyi, Hűtőházi, Selejtes, Kosáráru, Irányzat, Időjárás.

Gazdasági áruválsági cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok: Lényegesen változás az utolsó jelentési időszakban nem mutatkozott. Szalonnában az irányzat állandóan szilárd és e cikkből tartott, 2—3 koronával emelkedő áron igen jelentékeny tételek keltek el.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaszisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly, tisztasúlyként zsákostul.

Table showing flour prices by number (Szám: 0-7) and weight (Ar K.).

Table showing roller flour prices (Rozsliszttárak) by number (Szám: 0-III) and weight (Ar K.).

A többi abraktakarmányékek árai a következők voltak Budapesten zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table listing various types of bran and flour prices: Finom buzakorpa, Gorbomb buzakorpa, Finom korpa, Rozskorpa, Árpada, Malomkocoly, Szárított gyári, Szárított répaszelet, Szárított repaszelet, Malatászsira, Szóplé.

Budapesti lóvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. szeptember 17.

Fölhajtott:

Table listing horse prices by quality and type: Jobb minőségű caikó, Könnyű kocsi, Nehéz, Igás kocsi, Fuvaroslovak, Parasztlovak, Alarendelt minőség.

Eladatlan maradt — 658 drb

Irányzat: élénk. Székesfőváros levágására vásárolt 69 darabot 66—124 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. szeptember 14.

Fölhajtott:

Table listing sheep prices by region: Magyarországból, Szerbiából, Összesen.

Eladatlan maradt — „ juh — „ kecske

Á r a k

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

Table listing prices for various types of wool and skins: Hízott ürű, Feljavított juhok, Kiverő juhok, Kisorolt kosok, Durvaszőrű juhok.

Irányzat: élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. szeptember 15.

Fölhoztott:

Table listing pig prices by region: Magyarországból élő borju, rugott, leszurtt, éves növendék, Ausztriából élő.

Table listing pig prices by region: Magyarországból élő gödölye, bárány, leszurtt bárány, Ausztriából élő bárány.

Összesen: 576 drb

Eladatlan maradt — darab élő borju, — darab rugott borju, — darab élő bárány, — darab leszurtt bárány.

Irányzat: élénk, az árak 4-6 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Budapesti vágómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. szeptember 17.

Fölhajtás összege:

Table listing slaughterhouse totals: Uj felhajtás, Mult vásárról visszamaradt, Összeg, Eladatlan vágóhidra.

Származási hely szerint:

Table listing slaughterhouse totals by region: Magyar eredeti, Magyar tarka, Bivaly, Horvátország, Bika, Boszniai marhák, Összeg.

Á r a k

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben.)

Table showing slaughterhouse prices by type: Magyar hizott ökör, Tarka hizott ökör, Konzerv ökör, Tehén, Bika, Növendékmarha, Bivaly.

Irányzat: élénk, árak azonban 2 K.-val hanyatlottak.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. szeptember 17.

Table showing weekly slaughterhouse totals (Heti felhajtás) and daily prices (Napi árak fillérben) for various types of pigs.

Table showing daily prices (Napi árak fillérben) for various types of pigs: Oreg nehéz, Oreg közép, Oreg könnyű, Kiszűrt, Kiszűrt, Kiszűrt.

1) szept. 11. szept. 17. 2) szept. 11. szept. 17. 3) szept. 11. szept. 17.

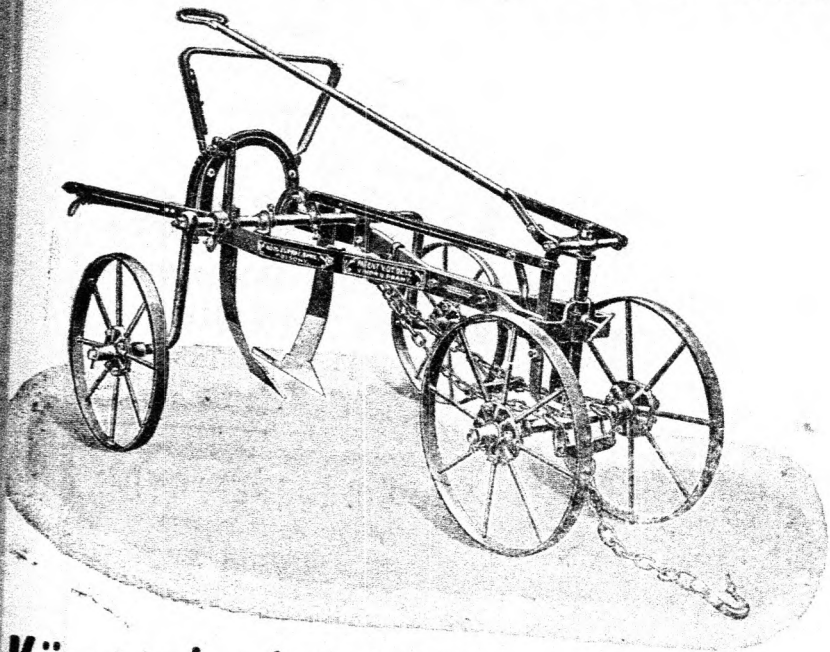
1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendők. 2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. élőszul 40% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár élénk, az árak 4-6 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdasági Szövetkezetek... ERŐTAKAR... Budapest... melasse... tejelő... Takarmány... Prager Masch... ARA... BUDAPEST, TELEFON 120-70.

DEYL „AGRÁR” RÉPAKIEMELŐJÉVEL

legolcsóbban,
legbiztosabban,
leggyorsabban,
répaveszteség nélkül
szedheti ki répatermését.

Pótolja a hiányzó férfimunkaerőt, a többi összes munkálatokat (fejelés, tisztítás) asszonyokkal és leányokkal is el lehet végezteni!!

Közgazdasági és Parcellázóbank r.-t. áruosztálya, Pozsony.

Veszek

részpénzfizetéssel, azonnali szállításra, leg-
nagyasabb napi áron, fehér és tarka, húsos és

mustaökröket

SZABÓ JENŐ, BUDAPEST
VII., Klauzál-tér 2.

3265

Lucillus” sertéstakarmány

alkatrészei: marhavér és buzatakaromány-ízelt. Ké-
rődés hús- és csontlépó-takarmány, proteintartalma
20-22%. Rendkívül nagy hús-, csont- és székítő hatása
följén a mellette etetett többi takarmány sokkal gazda-
ságosabban érvényesül. Számos bel- és külföldi nagy
tenyésztőknél és nagy hizlalóknál jó sikerrel kipróbálva.
Kiszertés felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálnak a

Budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.
takarmánygyár vezérképviselői:

emberger, Schön és Szász
sertésbizalmiok, Baja. „.

Bauer B. Gyula
sertésbizalmiok, Buda-
pest, VIII., Bazteród-u. 10.

Legjobb PATKÁNYIRTÓCSEMEGE a világon.

Nem mérge, ártalmatlan emberre, háziállatokra, fel-
lehet rakni az istállóban, pincében, padlásán, gabona-
raktárban csak patkányt, mezei- és vizipatkányt
pusztít, de mindaddig el nem ért eredménynyel, több-
szöri feltevés után sikerül a gyökeres kiirtás.

Ára: egy doboz 12.— K, 2 doboz 22.— K,
4 doboz 40.— K. Használati utasítás és utánvéttel.

Számos uradalmaktól lett megdicsérve, ezek közt:
A küldött patkányirtócsemegének kitünő hatása van, ma reggel több hullát találtunk,
kérünk azonnal még 4 dobozt küldeni. A legfelsőbb családi birtok cs. kir. gondnoksága,
Szmiritzen.

A patkányirtócsemege meglepett bennünket, olyképpen pusztított, hogy most
már csend van. Fülöp Szász Coburg Gothai Herceg Ö Fensége gazdasági intézősége,
Walterskirchen.

Az első rendelménynyel meg vagyunk elégedve, folytatni akarjuk és kérünk még
4 dobozt. Kinszky hercegi gondnoksága, Budenitz.

Az első feltevés eredménynyel járt, több hullát találtunk, kérünk azonnal még
4 dobozt küldeni. Lobkowitz herceg műkertészete, Eisenberg.

Megrendelhető

5964

BERTRAM NANDOR, TEMESVÁR, BELVÁROS,
HUNYADY-UTCA 1. SZ.

Homlokzatok és belső helyiségek meszolására

BAZALTFESTÉK

a legjobb és a legtökéletesebb, kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA
festékgyára

Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

EREDETI STOCK MOTOREKE

berlini gyárunkból
azonnal szállítható.

A vasuti szállítás a háborus állapotnál sem szenved késedelmet.

Vezérképviselőt:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okleveles gépészmérnökök mérnöki irodája,
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 4.

Sürgőnycim: „Diplings“

Telefon: 76-94.

A felséges uralkodóház családi uradalmi legutóbb három STOCK-ekét szereztek be.

Zadák József

törvényesen bejegyzett sertésbizományos
Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6.

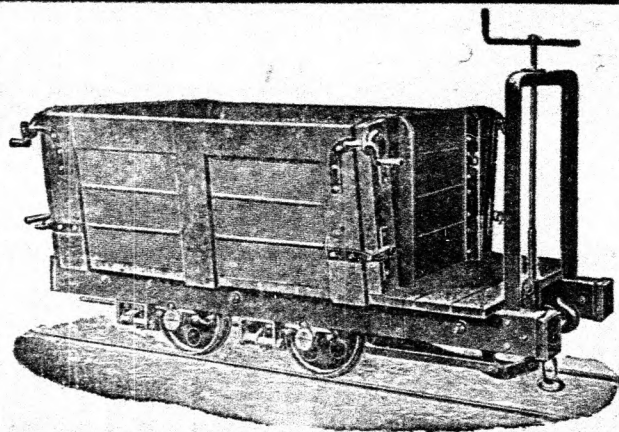
Telefon (interurbán):
József 41-38.

Sürgőnycim:
Zadajos Budapest.

Intelligens elsőrendű gyakorlati gazda, Izraelita 40 éves
elvállalná nagyobb uradalom adminisztrációját

fix, vagy százalékos alapon. Rendelkezik 200.000 koronával. Megkereséseket „Gyakorlati gazda” címen továbbít a kiadóhivatal.

596

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

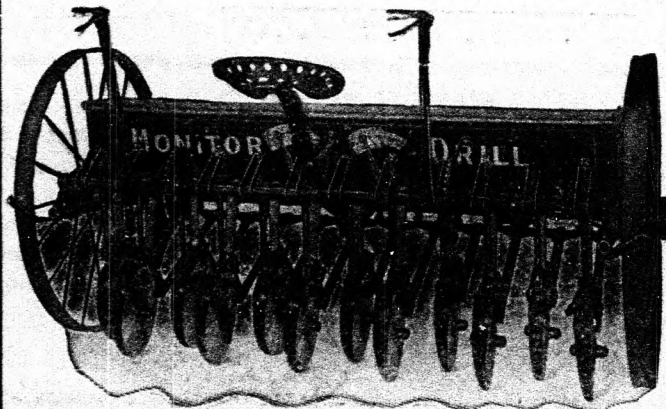
Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókörögek, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés.

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYOR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

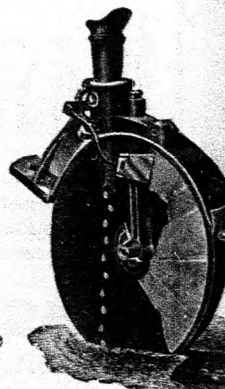
Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V. ker., Váci-körút 32. szám.

MOLINE „MONITOR” kettőtárcsású vetőgép kombinálva műtrágyaszóróval is

ELŐNYEI:

1. A kettős tárcsák segítségével a legkötöttebb és legnehezebb talajnál is a vetőmagot a kívánt mélységbe hozza.
2. A műtrágya a tárcsák által a porhanyított földdel keveredik.
3. A vetőmag közvetlenül a műtrágyázott, porhanyított földbe lesz elvetve.
4. A csira fejlődése tökéletesebb, mert a vetőmag, mint az ábra mutatja, két sorban esik a földbe.
5. A vetőtárcsák forgása által a gép a legcsekélyebb vonóerőt szükségesli.
6. Legalkalmasabb gép rossz időviszonyok mellett végzett motorszántás utáni vetésre.
7. Takarólánccok alkalmazásával a fogasolás elmarad.

Adriance, Platt, & Co. — Moline Plow Company
Magyarországi eladási irodája:
Igazgató: Braun Armin, Budapest, II. ker., Zárda-utca 34. szám.

Résztvénytőke
150 millió
korona.

Finom és goromba
**buzakorpa, valamint
 rozskorpa,
 takarmányliszt,
 malomkonkoly,
 malombükköny,
 bükkönydara,
 buzaocsu**
 egész évi kötésre is, frankó bár-
 mely állomásra, jutányosan kapható.
Mandl Zsigmond, Makó.

Vetőmagpácolás
Formaldehyd 40% Union-nal
 eredményes, gyors, kényelmes és olcsó.

Formaldehyd 40% Union nem tartalmaz
 savat, sem fémét, tiszta, szintelen, torna-
 szagu folyadék.

Használati utasítást, próbát és
 árjegyzéket mindenkinek küldünk. ■
 5584/b

**Union Aktiengesellschaft
 für chemische Industrie
 Wien, VI., Getreidemarkt 7.**

WOHANKA FELE HONIGYÁRMÁNYI
 NYERSOLAJ MOTOROK
 és LOKOMOBILOK.
 ÜZEMKÖLTSEGEK.
 NAGYSÁG
 SZERINT 1½-2 fillér
 ORÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINCSEK ROBBANÓ-
 TŰZ-VESZÉLY! MINDEN PÉNZÜGYÖRI
 ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST,
 V. VACZI-KÖRUT 76.

Marhavész ellen

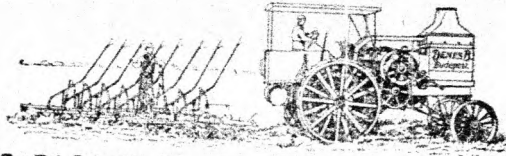
legjobban védekezhet istálló-
 jának többszöri meszelése
 és fertőtlenítése által. Ezen
 munka végrehajtására leg-
 alkalmasabb a ■

Krása-féle Fix

gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-
 gép, melyből több ezer van
 használatban. Kérje még ma a
 177. számú árjegyzéket. ■

KRÁSA RUDOLF
 Wien, VII., Kirchengasse 29.

**30 HP. eredeti Christoph-gyárt-
 mánnyu benzintraktor,**

mely szántásra, tehervontatásra,
 cséplésre stb. munkák elvégzésére
 kitűnően alkalmas,
 raktárhelyiségeink áthelyezése
 miatt, kedvező fizetési
 feltételek mellett, jutányos árban eladó.

DENES B. Betétitársaság
 BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15.

Az OMKE. könyvkiadóvállalata kiadásában
 legújabbán megjelent: ■ ■ ■

Gazdasági építészet

Írta: GROFFITS GÁBOR
 gazdasági akadémiai tanár.

Háromszáz ábrával.

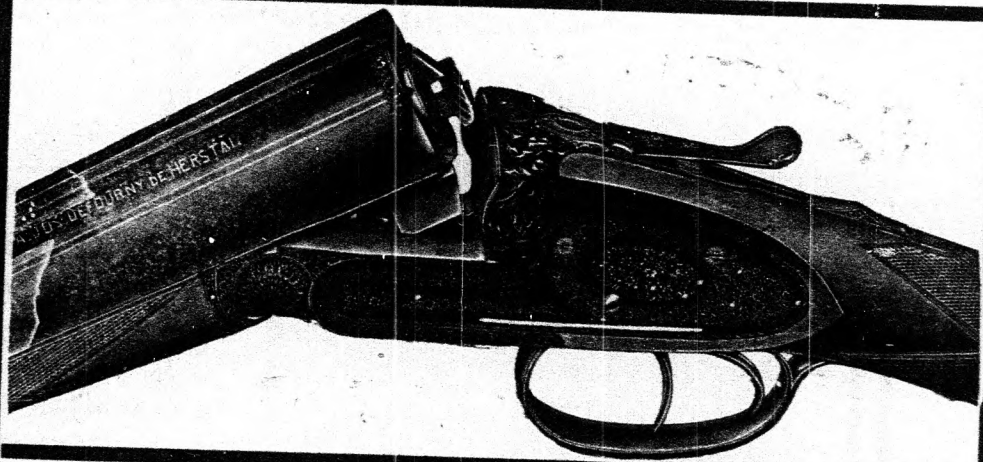
Ára fűző 10 kor., vászonkötésben 12 kor.

Megrendelhető a „PATRIA” r.-t. gazdasági
 szakkönyvkereskedésénél: BUDAPEST,
 IX. KER., ÜLLŐLUT 26. SZÁM (Köztelék).

Dukai Takách Ferenc cs. és kir. kama-
 rás gazdaságában, Duka, Vas megye,
 vasut, táviró és telefon: Jánosháza,

eladó

15—20 drb számfeletti vasmegeyi
 tájfajta tenyésztehén, vagy előhasi
 üsző, 4—5 drb félvér növendék-
 bika, 4 drb telivér üsző, 2 drb
 telivér növendék-bika. 5945

DIANA FEGYVER-ATELIER
GOTHARD SÁNDOR
 HERÉNY, SZOMBATHELY MELLETT, (VAS MEGYE)

A. Jos. Defourny, Herstal és A. Leue & Co. Liège (Victoria Hammerles),
 világhírű és legelsőrangú galambfővő- és vadászfegyvereinek egyedüli és kizárólagos
 képviselője. E. Bernard & Co. A Defourny-Sevrin luxusfegyvereinek állandó
 nagy raktára. Mannlicher-Schönauer Anticorro-, Antinitesövü, Mignon távesővel
 szerelt fegyvereknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától, ejectorosak
 260 K-tól, Anticorro- és Antinitesövü fegyverek 400 K-tól minden árban. A kontinens
 leggazdagabb luxusfegyverraktára. Minden minőség állandó nagy
 készletben. Teljes garancia. Minden fegyver pontosan van belőve. Legjobb minőség.
 Legolcsóbb gyári árak. Utólérhetlen olcsó. Árjegyzéket tessék kérni.

Takarékoskodjunk műtrágyával!

A sortrágyázás a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között eléggé meg nem becsülhető!

A sortrágyázásnál kevesebb műtrágyával nagyobb terméseredmény érhető el!

Minden okszerűen gazdálkodó mezőgazda használjon

SZABADALM. „REKORD II” VETŐGÉPET.

Azonnal szállíthatók!

A sortrágyázásról és a „REKORD II” vetőgépről szívesen nyújt felvilágosítást a Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest.

Harcitéri térképek!

Európa térképe . . . . 3 K — f.
Közép-Európa térképe 2 K 50 f.
Angolország térképe. 1 K 50 f.
Franciaország térképe 1 K 50 f.
Oroszország térképe — K 60 f.

Az összeg előre beküldendő!!

a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésének,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Gróf Teleki Arvéd

által a magyaróvári magy. kir. növénynevelő állomás utmutatása mellett

nemesített vetőmagvakra

előjegyzés eszközölhető:

Őszi buza 9 szemből 7 év alatt 9 fajban összesen 1400 mm.-ra szaporítva, rozsda, megdülés ellen edzett, koránérő, országos átlagon felül legalább háromszáz kilóval többet termő.

Óvári répamag, Cserhádi tanár által meghonosítva.

Substantia répamag, kiváló tejelő, hizlaló takarmányrépák, főleg cukortartalomra kitenyészítve.

Székely tengeri, legkorábban érő, koránérésre tenyészítve.

Gróf Teleki Arvéd uradalmában, u. p. Koneza.

Gőztelepek

felülvizsgálatát, rendbehozatalát, (teljes üzempróbákat, indikálást, gőz- és szénfogyasztásmérést, beállításokat stb.)

Gáz- és nyersolajmotoroknál hibamegállapítást, üzempróbákat, beállításokat.

Uj gépbeszerzéseknél előzetes felvételeket, teljes tervezéseket eszközöl 5808

Zsiros Károly okl. gépészmérnök
Budapest, I., Átlós-ut 26. Telefon: József 48-83.

ELADÓ

Lincolnshirei tenyészsertések.

Legprimább tenyészanyag. különböző korban, kan és koca, esetleg bugatott koca, súly szerint, vagy darabszámra méltányos áron eladó

Probaska Hugó és T. Detta.
telivér lincolnshirei sertésenyészet 5984

Gazdasági szakoktatás a lipcsei egyetemen.

A téli félévi beiratások kezdete **1914. október 15-én**, a gazdasági előadások **október 26-án**. Programot (ugy a kulturtechnikáról, mint a gazdasági tarifák pedagógiai szeminariumáról) és előadói jegyzéket, ugyazint minden felvilágosítást ad.

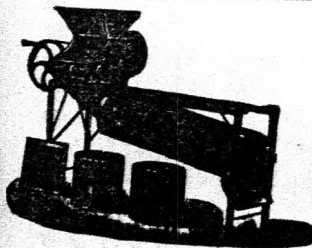
Dr. Kirchner Vilmos
titkos tanácsos, ny. r. tanár és igazgató, az egyetem gazdasági intézetében. 5986

Főtiszt v. önálló gazdaszti állást keres

bármily nagy uradalomba középkorú, okleveles gazdaszti, ki egy dunántúli legintenzívebben kezelt uradalomban 23 évig mint főtiszt működött. A gazdaszgi vezetésének minden ágában, valamint szeszgyárkezelésben nagy gyakorlata van. A német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja és tótul is beszél. Elvállal esetleg bérletfelügyelői, vagy budapesti központi irodában ehhez hasonló állást, melyet az uradalom eladása folytán bármikor elfoglalhat. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér. 5981

A Baromlaki Uradalom

u. p. **UDVARD** (Komárom megye), megvételre ajánl **bőhozamu eredeti Bon fermier buza után termelt és kellően aklimatizált vetőmagot** vevő zsákjaiban 40.-K. árban métermázsánként. Udvard állomásra leszállítva, a vételár előzetes beküldése mellett. Teljes vagonrendelés esetén métermázsánként két koronával olcsóbb. Egy 30 holdas táblán idei átlagtermés magyar holdanként 1870 kg. 5978

STAHEL és LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTÓGYÁR
BUDAPEST, VI., ANGYAL- FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.

AJÁNLJUK: Trieurjeinket, marott vagy sajtolt hengerlemezekkel, minden gabona tisztítására. 5 kg. nyeratarmény beküldése mellett különleges trieurt készítettünk.

Tőrekrosták és mindenféle gőzcséplőgépezták, zink-, vas- vagy acélemezből. Trieur-javitások mindenkor azonnal és legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.

BUDAPEST, VI. Ilka útca 11.

TELEFON: 87-22. HÉTFŐN ÁRÁNYOSÍTÁK. TELEFON: 87-22.

21412/1914. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.
Az idei Szt. Jakab

országos vásár

folyó évi szeptember 24-étől bezárólag szeptember 28-áig fog megtartani.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szeptember hó 24-étől, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve. Temesvárott, 1914. évi szeptember hó 9-én.

A városi főkapitányságtól:
Beé Ferenc főkapitány.

Nyerslen!

Minden mennyiségű nyerslent és áztatott lent veszek azonnali, v. későbbi szállításra készpénzfizetés mellett. Ajánlat kérek!

Johann Leier Flachsgeschäft
in Löchau bei Wekelsdorf, Böhmen. 5987

Eladó

Nagyméltóságú **dr. Wekerle Sándor** ur Pest megye nyáregyházi gazdaságában

40 drb ötödfü fehér tinó

Bővebbet a helyszínen. 5940

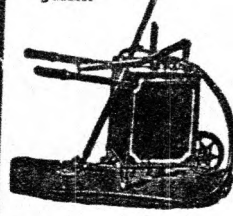
A Dugoseloi gazdaságban, (vasut. posta Lukač Slavonia) eladatik bérletfelosztás miatt a

gazdasági felszerelés.

Ezenkívül 1 darab 8 éves angol telivér mén (fedző) (Dryander, apja: Diamond Jubilee angol derbynnyertes, anyja: Geraldine; egy 2 éves felvér mén (Furioso XXIII. után) és 1 darab 1 éves felvér belga ménesikő. Felvilágosítást nyújt a Dugoseloi bér-gazdaság, Lukač Slavonia. 5983

A Heller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép, az esetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Kérjenek leírást.

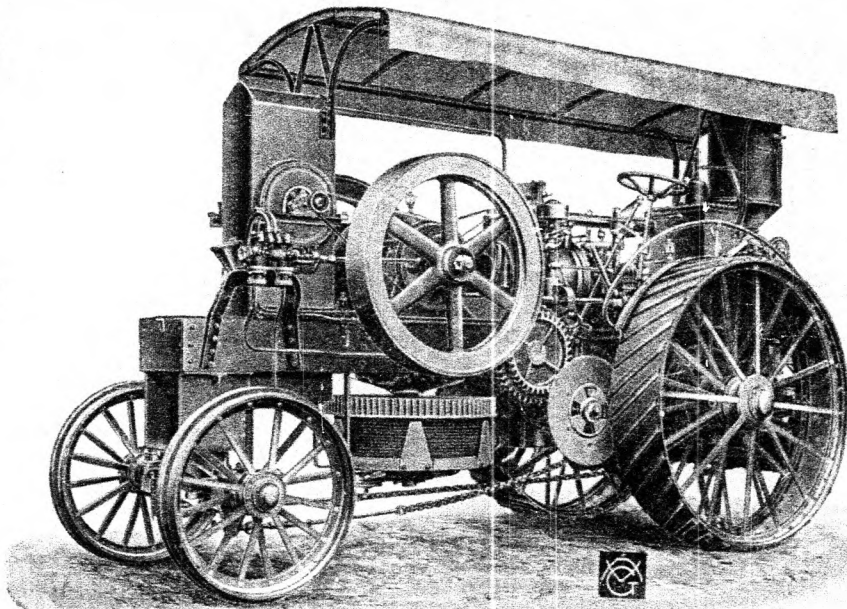
Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King“ tömlővezetékekkel öbbit teljesít, mint 20 ember esettel és mindenféle alvanyoslat és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifektődik.

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King“ tömlővezetékekkel öbbit teljesít, mint 20 ember esettel és mindenféle alvanyoslat és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifektődik.

„Astra“

g á z
utimozdony

„Astra“

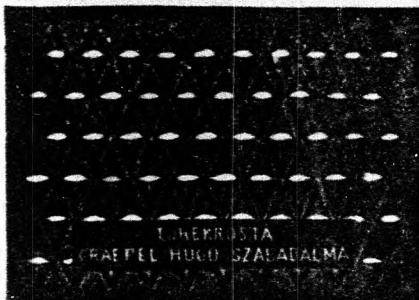
szabadalmazva az
összes
kultúrallamokban!

Csépel - vontat - szánt.

Üzemköltség óránként és lóerőnként 2-4 fillér.

Szivesen nyújt felvilágosítást a

MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.

GRAEPEL HUGÓ, BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítész, gép- és restalemozgár, MARSHALL SONS & Co. Ltd. vezér-ügynöksége
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 40-46. SZÁM.

Ajánlja páratlan szabad. lemeztörekrostált

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglévő fageretbe illeszthető. Tartósabb minden más törekrostánál. Magveszteséget kizár. A finompolnya tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 db-nál több kifogástalan használatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

Negyszeresen
kifüztetve I
Brüsseli
szarvasmarhaki-
állításon első
díj: 500 frank.
Első díszermek stb.

Eredeti Hollandi
tuberkulinmentes

tenyész- és tejteheneket, üszöket, borjúkat és tenyész bikákat

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelmann und H. van Zand
Winschoten-ben (Hollandia).

Frigyes főherceg uradalma, Teschen. A os. és kir. gazdaság, Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága M.-Óvár, a krakkói os. és kir. gazdasági egyesület szállítója. Döry Hugó, Tüskevár.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország legelső uradalmának és nagybirtokosainak Prima referenciák rendelkezésre állanak. Valamennyi fajta 100 kiló élősúlyban, a vagonból kímérve szállítatik.

Hadköteles uraságok figyelmébe!

Gazdaságok kezelését, ellenőrzését és felülvizsgálatait szerény díjazás mellett elvállalja egy 44 éves, elméletileg és gyakorlatilag kifűnően képzett gazda. Puritán jelleme, erélye és a gazdasági téren behozott szakavatottságáról a legjobb bizonyítványok- és referenciákkal rendelkezik. Cím: a kiadóhivatalban. 5977

Növendékszarvasmarhát téli tartásra

elvállalunk kisebb és nagyobb tételekben, szalma és takarmány minden mennyiségben rendelkezésre áll.

Dokomlasi bér gazdaság
Dokomlaspusztja, utolsó posta Tolna. 5979

42 év óta kartellen kívül! Uj és egyszer használt
hazai zsák-és ponyva-
 gyár és kölcsönintézet.

Eredeti importált amerikai manillazsineg, kézi kévekötel.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár,
 kölcsönintézet,

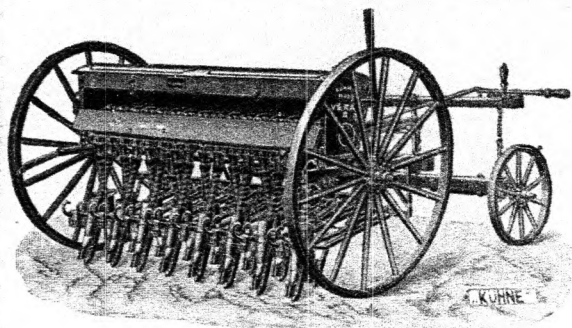
BUDAPEST,

Arany-János-utca 10. sz.

Sürgőnycim:

NAGELA BUDAPEST

Videki telefon 104-10. és 35-92.

Elsőrendű egy- és többvasu ekéket, 6- és
 8-vasu kultivátorokat, táresásboronákat,
 továbbá
 hirneves **„MOSONI DRILL“** és
„VERA II“ sorvetőgépeket,
 sorbetrágyázó új **„ROYAL DRILL“** kombinált vetőgépeket,
 rostákat, konkolyozókat és szüretelőeszközöket

szállít:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t., **Mosonban.**

Főraktár: **BUDAPEST.**

Fiókraktárak: **DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.**

30-60 HP Magul Tractor 8-vasu Molino skével szántásban.

A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
 Biztos üzem! Szén- és vízfűvelés feleslegessé válik.
 Referenciákkal és ajánlatokkal szívesen szolgál.

Magyarországi Nemzetközi Aratógép-Társaság Budapest, V. ker.,
 Váci-ut 98. szám.

Az I. H. C. amerikai

BENZIN-
MAGÁNJÁRÓ
(Tractor)

a legolcsóbb szántógép,

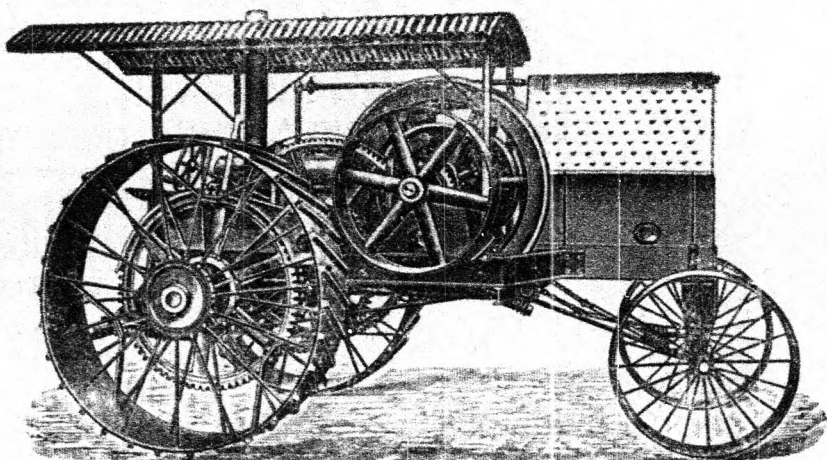
30-60 HP tractor 8-vasu
 25 HP tractor 4-vasu

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már néhány év óta
 működik Magyarországon és min-
 denhol kitűnően bevált. Benzinmagán-
 járónk a legalkalmasabb gép szán-
 tásra, cséplésre és nehéz terhek
 vontatására.

Szántás!

Szántás!

Hazánk minden részében **legfényesebben bevált**
25-35 lóerejű „REKORD“ benzintraktorunkat
 6-vasu ekével
raktárról azonnal szállíthatjuk.

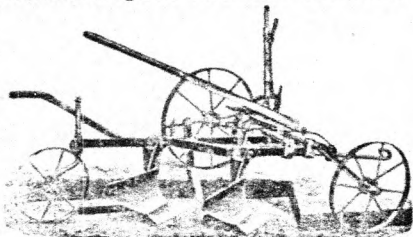
Előkelő referenciákkal, árjegyzékkel és költségvetéssel készséggel szolgálunk. Szakmérnökünket a terepszemléhez díjmentesen küldjük ki.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80. SZ.

Miután a vasuti forgalom hazánkban majdnem minden vonalon megnyílt, ajánlom a t. Gazdaközönségnek azonnali szállításra

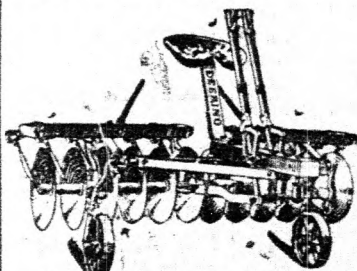
Sack Rudolf

általánosan legjobbaknak ismert valódi egytemes és többvasu acél-ekéit, motorhoz való többvasu ekéit, vetőgépeit és boronáit.

Sack-féle Z179 kettőseke.

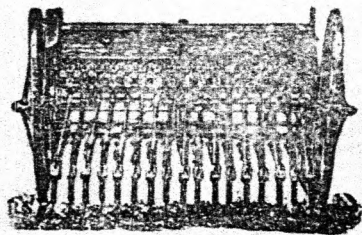
Raktáron vannak a **DEERING-féle** amerikai fűkaszáló-gépek, szénagyűjtők, táresásboronák, darálógépek és benzinmotorok. **APOLLÓ** meszelő-, fertőtlenítő- és permetezőgépek.

Deering-féle tárcsásborona.

Valódi WESTFALIA műtrágyaszórógépek

és egyéb mezőgazdasági gépek és eszközök elsőrendű minőségben, nagy választékban kaphatók

Sack-féle sorbavetőgép.

Propper Samu mezőgazdasági gépraktárában, **Budapest, V., Váci-körút 52.**

Árjegyzékek és felvilágosítások kívánatra ingyen és bérmentve!

HIRDETMÉNY.

Az abaujszántói erdőbirtokosság tulajdonát képező mintegy 2400 katasztrális hold kiterjedésű erdő és legelőerdőn levő

makktermés kiadó

Ajánlatok f. é. szeptember hó végéig adandók be az abaujszántói erdőbirtokosság elnökségénél, ahol bővebb felvilágosítás is kapható.

Abaujszántó, 1914. szeptember 5.

5982

Perényi Miksa jegyző.

Csajka József elnök.

HASZONBÉRLET.

Békés vármegyében, a szeghalmi járásban, mintegy hét kilométernyire Szeghalomtól (vasuti állomás), méltóságos **KÁRASZ ISTVÁN** uradalmához tartozó ugynevezett

MAGORPUSZTA, 1869 MAGYAR HOLD

(körülbelül 1100 hold szántó, a többi legelő) 1914 OKTÓBER 1-TŐL haszonbérbe adatik egészben, esetleg kisebb parcellákban. :: A feltételek az alulírott jószágfelügyelősnél megtudhatók, ahol is a birtok megtekintése bejelentendő.

KÁRASZ URADALMI JÓSZÁGFELÜGYELŐSÉG, SZEGHALOM.

5976

Állatok

Legelőrendű bonyhádi eredeti teheneket, friss borjásokat, hasasokat s tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsú és legelőcsébb áron szállít.

Flaschner S. Sándor
tehenkereskedő.
Törvényszéki legelőzet oég.
Levél- és sürgőnyezim:
Budapest, VII., Elemér-u. 17.
Telefon: József 38—06.
Istállók: Kispeszt, Üllői-ut 4.
Telefon: Kispeszt 32. (saját tel.)

Sertésiskarolás
a n. é. gazdáközöségnek tudomására hozom, hogy sertéseket miskarolni megkívánsra, vidékre is, bárhová elmegyek. **FRANCISCS JÁNOS** sertésiskaroló, Kaposvár, Zrinyi-utca 17.

A szentmihályi gazdaságból állandóan eladásra kerülnek fiatal **bonyhádi hasastehenek** és két éves bonyhádi **tenyészbikák** és **eredeti hollandi és frieslandi tehének és bikák.** Állandóan van eladásra felállítva 80—100 drb kiváló szép, tenyésztesére alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részint már nálam leborjazott fiatal **bonyhádi** tehén. Érdeklődőknek **Kóhn József,** Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. szívesen ad levéلبeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunszentmiklós—Tass vasúti állomásra kocsit is küld.

Vegyések

Elvállalnék Jásznagykunszabolc megye P. Gyűjéti (vasúti) állomás Homokbirtokomon 6221 legelőre (október 1-től) és téli tartásra (1914. április 24-ig) felében 28—30 drb. két éves tinóborjút. Özi legelőre után külön tanyán külön árpa és zab, szalma-teret, tengeriszár s alomszalma bőségeseen áll rendelkezésre. Ajánlatok: Dr. Kovács Eörene min. oszt. tanácsos, földbírókocs, Budapest, VIII. ker., Köfarság-utca 7. sz., I. em., 2. ajtó. 3581

Gépészeket

bármilyen üzemhez, kik a javítási munkálatokat önállóan végzik, mindkét fél részére teljesen díjtalanul közvetít az **Országos Gépészszövetség** Budapest, IX., Ferenc-körút 17. Telefon: József 49—42.

Műkertész elvállal parkok, gyümölcsösök, szakszerű áskálást, legújításosabb árak mellett vidéken is levéلبeli megkeresésre jörök. Danc Gy. műkertész, Rákosszentmihály. 3683

TÖRÖTT GÉPRESZER, kazánropedések, Korroziók
hegesztésű autogén uton műhelyünkben, vagy helyszínen lezserelés nélkül, speciálisan hegesztőkkel szakszerűen végezünk. 7688

Lakos és Székely mérnökök.
Gyár és vállalat autogén-hegesztő és vágó berendezésekre.
Budapest, VI., Béke-tér 3.

Eladás

Mérlegeket, kutákat, szilárdkamrákat, tűzfalakat és tüzfalakat legjobban és legolcsóbban szállít. Árjegyzéket kémszeggel küld a Magyar Mérleg és Gépgyár Rt. részvényirtására, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41/c. 5846

Fényképezőgépek alkalmi kiállítás

Extra Rapid Apianattal, dupla fénycsővel 38—39 K, dupla fénycsővel 39 K, 1/100-ra szabályozható pillanat-zárval 56 K, Doppel Anastigmat 70—80—90 K, Goerz objektívvel 100—110 K, Dagorral 120 K, továbbá Tükör, Reflex kamrák, Zeiss Minimum Palmas, Zeiss Bébé, Goerz, Anschütz Augó, valamint több más előfrenyú fényképezőgép s objektív, ugyas nten prizmas látesővek, vadász, tábori és színházi célokra nagy választékban teljes garancia mellett a legjutányosabban kapható: **Radó vadászfényképező** és fényképezőgépek szaküzletében, Budapest, Egyetem-tér 3. Vétel, csere. 628

Gőzeke garnitúrák, tej és szén, 16—20 HP újabb Fowler, Kemna, Hencke-félék, külön egy négyes bilencőke, nagyobb közúti magánjáró gőzhengeres, hid-mérlegek, jutányosan eladó. Bővebbet: Niederman Jánosnál, Esztergom. 3490

Minden gőzeke tulajdonosnak duplisan rogtórányítást, mely a forgatás után a földet teljesen porhanyó és megmunkálhatóvá teszi. (Gazdaságunkban kitűnően dolgozik.) Rendeléseket elfogad azonnali szállításra. Bőrgazdaság, Sajóvámos. 3435

Cukorrépa termesztő gazdák! Hadda vonult répezésű munkásainkat, az általam konstruált cukorrépa kímelő teljesen helyettesíti. **Ára 125 korona,** ebből 5 korona a hadba vonult családtagjal részére lesz engedély. Megrendelés: Bacher-Nollner rézhegy, Budapest, Teréz-körút 23. adható fel. 3445

Szöszösőbköny rozsekeve adó 30 koronát, másrészt 110 állomásra szállítva. Maunet tanyosírói uradalma u. p. Üllő. 3681

Özi és szöszösőbköny, állomásra vonó szakszerűen szállítva 100 kg.-kint 40 kor., árban eladó Magyar Andor, Gönyű Győr m. 3541

A pincegazdaság mellékletének értékesítésével Szilárd Gyula gyakorlati könyve foglalkozik, melyet minden szöszöső gazdának beszerzésre ajánlunk. 1 kor. 50 fill. előzetes megküldése mellett bérmentve szállítjuk. „Patria” könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

4090 mázsa elsőrendű rőt szén eladó. N. Naláoz Gyza, Puj, Hunyad m. 3262

Vadászoknak! Az apróvad vadászata.
A legeszebb urt passzió a vadász, csak akkor lököltes, ha a vadás ismert annak minden titkát. Ez irányban kimerítően tájékoztal Diesel-Mika. **Apróvad vadászata** című pompás díszműve, melynek második bővített kiadása most jelent meg. Tizenhét színes, húsz műnyomású teljes és kétszázötvennégy szövegkép díszíti ezt a munka nemében egyedül álló munkát, amely közel 800 oldalon tárgyalja az apróvad vadászata minden tudnivalóját. Ára pompás díszkötésben 26 korona. — Megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.

Gazdák figyelmébe!
50%-al olcsóbb, mint bármely más világítóanyag a
pyroleum világítása.
M. kir. szabad. 2321. 1900. A. 1906.
A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem ég, nem szikkad, gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett.
Számos elismeréssel nélam bekelinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve. 8018

DEGEN JARAB

BUDAPEST, IX., Közraktár-u. 22.

Szilárd Gyula, a csakvári földm.-lak. tanárának **gyakorlati kézikönyvei:**
Mezőgazdaságtan. I. Általános és különleges növénytermelés. Fűzve K 4.—köte K 5.—
Mezőgazdaságtan. II. Új kiadás sajtó alatt!
Szőlő és pincze. 71 ábrával. Fűzve K 4.—, köte K 5.—
Vezérlőnél felöltek mezőgazdasági oktatásához. Fűzve K 2.—
Szőlőművelés és borgazdaság. K 10.—
A pincegazdaság mellékletének értékesítése. Fűzve K 1.50
Kaphatók a „Patria” részv.-tára. könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

TEJ
szállító kannák
hűtő készülékek
mélyhűtők
vájgépek
separátorok
Sütőpariczikák
Jégkészítők
csészéberendezések
Cafékészítők R.T.
BUDAPEST, SÜRGŐI UT. 15.

Szénát, szalmát,

lucernát, lóherét és zabosbükönyt **veszek és eladok** bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern 16- és gőzpremiss adom. **Szénát és szalmát** 60% szénát szakszerű logfomabb minőségű hasai gyártmányú lágyított sodrony, jutányos árban szállítok.

Ajánlatok:
Schreier Béla
lakar: ányagykereskedő
Budapest, Népszínház-u. 33.
Telefon: Kámf 20—52. 5804

Egér-labdacsok

a mezei egerek tömeges kiirtására a legregibb bevált módszer szerint készítve. 1 kg. kb. 3000 drb. 1—2 kg. 1 hold földre elegendő. Bármely mennyiségben **frissen készítve,** használati utasítással szállítva, 1 posta-csomag franco küldéssel 6 kor., 1 métermáza ingyen ládával 80 korona.

Pály Gyula gyógyszerész
Alsóelemér (Torontál m.) 5910

Ziska József
utda **ROSTÉLY GYÖNGY** mérleggyára.
iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Rótv-és-utca 47. Alapítási 1872. Telefon 46—12.
Ajánlja a legjobban kiváló és legmegbízhatóbb gabona mérlegű, tizedes és százasos, valamint gazdasági aszkár, hid-és tarhander-legest. A budapesti, fumi és győri gabonakudak szállítója, ugyasint számlalan nagy gémmal és uradalom szállítója. **Arjegyűs bérmentve.** **Hosszú mértégek beszerzéséhez és kaphatók,** megbízható állapotban. Javítások elfogadhatók és postára szállíthatók. Fűzve 2000

RATTO

phosphor-pasta patkányok
teljes kipusztításra szakszerűség mellett üvegkubon 1 kor. 2 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Váci-körút 6

Pálínkázó űstök
legjobb kivitelben olcsón szállít
Frányi rézműgyár Ujpest

TEJ
szállító kannák
separátorok
hűtő készülékek
kőpülők stb.
KLEINER-FLEISCHMANN
Vas-és fémgyárak
MOOLING BECS
Gépészek ügyeljenek

Vétel
Szalmaprést használtat 16-
holdos, vagy vátelre keresek,
Fodor, fakerekesedő, Albert-Irsa.
3520

Erhardt János
cég
Budapest,
IV., Mária-Valéria-u. 1.
Magyar és Beiga
táblaüveg-
raktár.
Állandó nagy ablak-
üveg-raktár **gazdaságok részére,** kertészüveg 1/2, 2 és 3 % vastagságban, **tükrök, tükörüveg** és **ajtóvédlapok, sodronybetétes üveg, recés üveg, ornamentüveg** és **üvegfürtöcserep.** **Abiaktasz és üvegágygymántok.**
Tessék ajánlatot vagy Arjegyűket kérni.

Gőzeke eladó.

Jókarban levő, teljesen kijavított Ivanich féle 2 géprendszerű **gőzeke-készlet** 15000.— kor. készpénzért eladó és azonnal szállítható.
Bővebb felvilágosítást ad:
Höhrer-Schranz és Clayton-Shuttleworth R.-T., Budapest, 5888
VI., Vilmos-császár-ut 57.

Az istállótrágya kezelése

takítottat annak Üzem jövedelmességére. ::
Írta: **Schrecker János,** 23 ábrával és 7 tárgyatáblával. ::
Ára fűzve 5 korona.
Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

TEJ
szállító kannák
separátorok
hűtő készülékek
kőpülők stb.
KLEINER-FLEISCHMANN
Vas-és fémgyárak
MOOLING BECS
Gépészek ügyeljenek

Vétel
Szalmaprést használtat 16-
holdos, vagy vátelre keresek,
Fodor, fakerekesedő, Albert-Irsa.
3520

szénát és szalmát

minden mennyiségben, **szállítom présselve és fuvarmentesen** minden vasúti állomásra
Böhm Arnold
lakar: ányagykereskedő
Budapest, VII. ker., Vörösmarty-u. 20.
Telefon 141—86.

Tejtermelők figyelmébe. Bármily mennyiségű tejet keresek megvételre, legmagasabb árban megbízható részére. Ugyasint idény tejet a téli hónapokra. **Fleischmann-féle** vállalat, Budapest, Székes-utca 27. 3539

Burgonyát, bármilyen faját, minden mennyiségben veszek. Kérek legelőcsébb ajánlatot. Schönwald Lipót, Budapest, Bakkos-tér 9. Telefon József 23—49. 3576

Tej, Tejtermelők, kik jövevényeket Budapestre, vagy Wienbe biztos helyre adni óhajtnak, bizalommal melőbb hozzan fordulni sziveskedjenek. **Spitzer Jakab,** Budapest, VI. Király-u. 18. 3543

Burgonyát,

válogatottat és válogatatlanul, bármily faját, bármily mennyiségben veszek
Schreiner és Schleiter
burgonyazuzógyár,
Budapest, VIII., Gólya-u. 10.
Telefon: József 45—02. 5928

A „Háztartás” szövetkezet

október hó 1-től kezdődőleg még **1500—2000 liter tejet venne,** de csakis elsőrangú, Rákospalota - Ujpest állomásra gravitáló gazdaságokból. Ajánlatok a „Háztartás” szövetkezet igazgatóságához Budapest, IX., Boráros-tér 6. szám alá címzendők.

Bérlet

Kiadó 300 kishold föld október 1-re. Örr. Rigó Ferencné, Nagyvárad, Gerlic-utca 4. sz. 3262

Bérbéadó 300 holdas prima birtok 3 szobás ur-lak., 30 gazd. épületek, ingyenes legelő, szalma és takarmány lőtárló, hasznbőr holdanként 20 korona. Ajánlatok Müller Károlyhoz, Balassagyarmat, 3458

Átadó bérlet. Dunánál, vasúti mellett fekvő igen kedvező bérleti szerződésű 700 m. holdas birtok összes instrukcióval azonnal is átadó. Csakis komoly reflektánsok vételnek figyelmébe, kiknek megkeresését e lap kiadóhivatala „Elnyissa bérlet” jellegű alatt közzvetli. 3642

Allást keresők

Közéleti vizsga, földmivesszékola és mézőlegképes könyvelői képzés...

Gépezőkövacs, hadmentes, dalomban, ajánlók mint kovácsmester...

Tehénészgazda, sárvári m. gazdasági szakiskolát jelölő végzettség...

Számadó, kondás, tapasztalt, középkorú, kintő...

Főgépező, gépező állást keres azonnali belépésre...

24 éves, nő, kertész, október 1-ére, Erdi hidig...

Gyakornok, hadmentes, 22 éves, izr. középiskolát végzett...

Földmivesszékola, végzettség, 37 éves, er. ref. vallású...

Számtartó, keres, bármikori belépésre...

Azonnali belépésre egy gróf uradalom birtos...

Földmivesszékola, végzettség, 49 éves, r. k. 17 évi gyakorlat...

4 gimnaziumot és a komáromi m. kir. földmivesszékola...

Gépező, állást keres 10-évi gyakorlati bíró...

Műkertész, 30 éves, nő, vallású, a kertészet összes ágai...

Géplakatosmester, 40 éves, korosztály, józan élet, megbízható...

Gépező, sárvári m. gazdasági szakiskolát jelölő végzettség...

Tehénész, gazdasági, tejkészítő állást keres október 1-én...

Gépező, tanult géplakatos, gépmobil és stabil gépekre...

Gépező, állást keres előbbi belépésre hadmentes egyén...

Kulcsár, vagy gazdasági kereső október 1-én...

Gépezőkövacsnak, egyén, érti az összes gazdasági gépek...

Tejgazdaság, minden ágában jártas sajt- és vajmester...

Egy szakképzett gépezőkövacs ajánlók, szives megkeresést...

Egy jávarkori kertész, ki a kertészet összes ágában jár...

30 évi gyakorlati bíró gazdasági tevényt vezető, állást keres...

Kitűnően képzett okleveles gazda.

bér lő, volt urad. főtiszt, elvállalja uradalmak, gazdaságok felügyeletét...

Szertősvész gyógyító, Brummet Gy. Állatorvos utatata...

Földmivesszékola, végzettség, 50 éves, megbízható, bátor egyén...

Kertész, 40 éves, 4 gyermekkel, ért falkolához...

Allatok, SOVÁRT ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít...

150 drb, legelősertés eladó, tudakodhatni dr. Kants Gyulánál...

Jorkshiri fajta tenyésztés, kanok és kócsok, 50 drb...

Cornwall, tisztavérű, tenyésztés, kánt veszek...

Eladó, Horváth István Karakul tenyésztés...

70 mangalica, Lincolnshirei, 30-40 kg. súlyú...

A juhtenyésztés mult és jelen, szakszerűen Rodiony műve...

Keresek, megvételre 1 hím, 1 szuka filészes...

Eladó, egy pár igen jó járó, szép küllemű...

Katonai, háttasó keresztet, teljesen hibátlan...

Eladó, beküldési díj, kolozsvári kiállításra...

Tizenkét, darab cselihalmont, 4-8 éves...

400-500 drb, gróf kertésztől megvételre, ajánlatot a faj...

200 drb, 3 éves keresztetű, hím, 15 drb...

Muraközi hidegvérű (norfi) igás tenyészkanok, választott csikók és tenyészmenek...

vásárlásán: közvetlen a tenyésztőtől, segédkezesem felajánlom...

CSÁKTORNYA (Muraköz), Törv. bejegyz. cég. Sörgöncim: Heinrich Senior, Csáktornya.

Előrendű magyar fajú erdélyi jármosókrók, ugyszintén 1 és 2 éves magyar fajú erdélyi ökör borjuk...

Alexa és Esztégárnál Szamosujvárt, Szainokdoka m. Levélcim: Alexa Miklós, Szamosujvár.

Vöröstarka tinó és üsző, teljes prima, 1-3, esetleg 3 éves...

Kitűnő friss fejőstehenek, előleges jelentés után...

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentáli jellegű 1-2-3 éves növendék ökör és üszőborjakat...

KLEIN TESTVÉREK, kereskedők GZELLDÖMÖLK, Mezőnyárási úton...

Igazi valódi bonyhádi friss fejős, hasas tenyész és lefejő teheneket, üszőket, bikákat...

HOFFMANN DAVID, bérli és kereskedő 5234 BONYHÁD, Tolna megye.

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket, hasasokat, borjásokat és tenyész bikákat...

KLINGER MÓR, teyőző- és hasasállatokkereskedő Kispeszt, Lakás és istállók: Kispeszt, Kőfőcsanak 5. szám.

Előrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat, 1-2-3 éves korban...

FUCHS LAJOS, teyőző- és hasasállatokkereskedő Újpest, István-tér 10. Sörgöncim: Fuchs Lajos, Telefon 130-10.

A szamosjenői birtokon egy és két éves tehér erdélyi tinóborju van eladó...

Előrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat, 1-2-3 éves korban...

Weiler Gáspár és Fia, Cellődmölk, a legutányosabb árban egyezség szerint...

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentáli jellegű 1, 2, 3 éves növendék ökör és üszőborjakat...

RECSEY ÉS DUKÁSZ, szarvasmarhakereskedők NAGYKANIZSA, Megrendelések egyezség szerint...

Előrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat, 1-2-3 éves korban...

SPITZER TESTVÉREK, Cellődmölk, a legutányosabb árban egyezség szerint...

Vertical advertisements on the right edge of the page, including 'GA...', 'E...', 'GA...', 'Gyá...', 'és bil...', 'SZ...', 'Tess...', 'B...', 'Z...'.

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ az egész kontinensen legjobban bevált
különö minőségű sodronyköteleit ajánlja:

MAGYAR ACÉLSODRONY DRÓTMŰVEK ÉS KÖTÉLGYÁR

DEICHSEL A. MISKOLC. *Kitüntetések, elismerő-levelek.*

*Tessék
ajánlatot
kérni*

Esső és Társai okl. mérnökök

Esső Andor és dr. Pattantyus Géza gépészmérnökök, Marschalkó Béla műépítész
(Telefon: József 28-85.) **műszaki vállalata** (Budapest, VII., József-körút 14.)

Gazdasági építkezések és berendezések. „Horváth-Esső” öntatok.

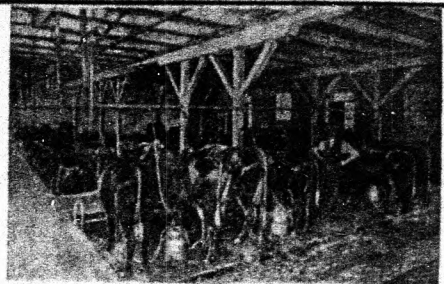
Elektromos erőátviteli és világítási berendezések.

„M. C.” német benzín-
motoros eke

Svéd nyersolajmotorok.

„Max” dán fejőgépek

„Baltic” kombinált gőz-
turbinás tej-
gazdasági berendezés.

GAZDASÁGI ÉS HADISZERÉRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Gyártelep: **GALGÓC.**

Telefon: 47.

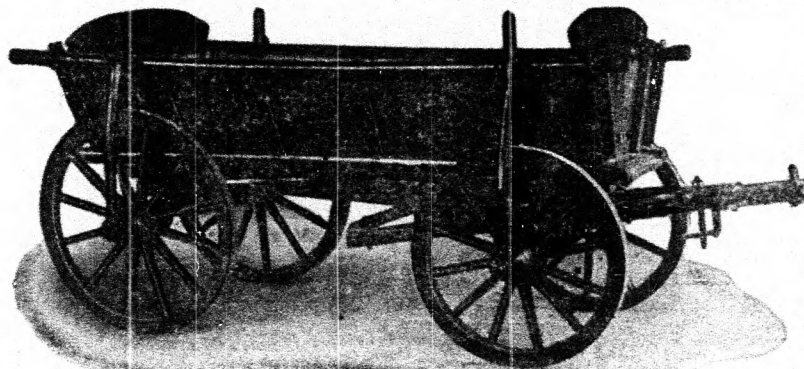
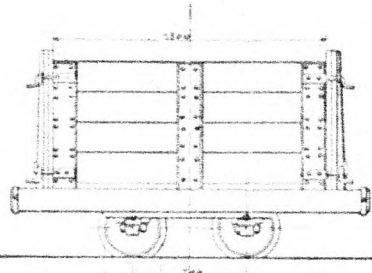
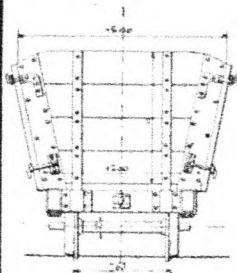
BUDAPEST, V., Széchenyi-u. 14.

Telefon: 173-32.

WIEN, I., Canova-gasse 7.

Telefon: 103-69.

Gyárt: mindenfajta és nemű **teherjárművet** u. m.: **gazdasági lovas- és ökrösszekeket, lajtoskocsit, répa- és földszállító billenőkordélyt, stráfkocsit, butorszállító kocsit, tejszállító kocsit, keskenyvágányú vagonetteket stb.**

Tessék árajánlatot kérni.

Tessék árajánlatot kérni.

Bérlevél

a legújabb cselekedtörvény kivonatával, az átadandó leltári tárgyak benyomásával, darabonként 5 fillérért szerezhető be a „Pátria” nyomda részvénytársaságánál, Budapest, IX. kerület, Ullői-ut 25. szám. (Köztelek.)

ZSÁK

minden célra: lenből és kenderből szövés; sávoly szövésű (drill) kenderzsákok, dupla szálú lenzsákok legjutányosabb gyári arban kaphatók a

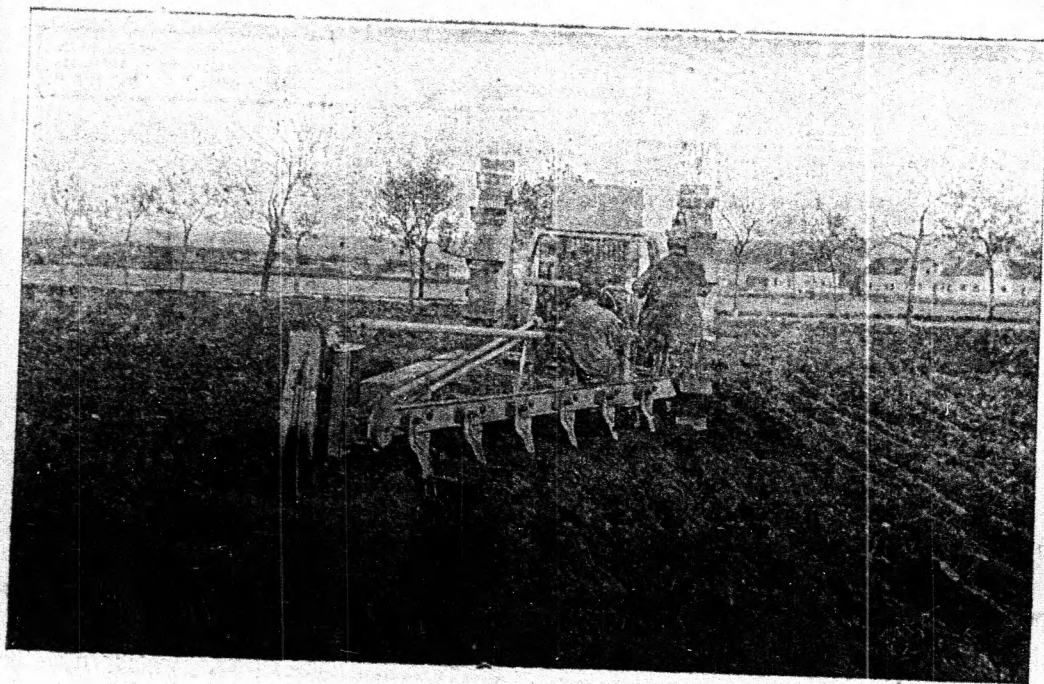
HAZAI LEN- ÉS KENDERSZÖVŐ GYÁRBAN

BUDAPEST, VII. KER., GIZELLA-UT 55. SZÁM.

6450

**Azonnal
szállíthatunk
„Excelsior“
motorekét.**

Érthető okok egész sorozata győzik meg a gazdát arról, hogy az

„EXCELSIOR”

A JELENKOR LEGKITÜNŐBB SZÁNTÓGÉPE.

A kb. 80 lóerejű motor munkateljesítménye a legnehezebb talajviszonyoknál és bármily állapotban lévő földben is a leggazdaságosabb, mert:

szerkezetileg a legegyszerűbb, legszilárdabb és legtartósabb,

benzinfogyasztása a lehető legminimálisabb,

megindítása gyors, biztos, működése egyenletes.

„EXCELSIOR” motoreknél nincs holsúly, mert a motor erő kifejtése csaknem kizárólag a szántási munkára fordítatik. A motoreke súlya csakis a szükséges adhéziót mozditja elő és így a célszerű kapaszkodókkal ellátott kerekeknek a földre gyakorolt nyomása jelentéktelen.

Az eke a világhírű BÄCHER-gyár készítménye, 2 méter munkaszélességű, 6 eke-
testtel a legkiválóbb acélananyagból és a leggondosabb kivitelben készült.

Az „EXCELSIOR”-motoreke 3 különböző gyorsaságra és

hátramenetre van berendezve és számos oly szerkezeti és gyakorlati előny-
nyel rendelkezik, mely más szántógépen nem található.

Saját érdekét szolgálja a számító gazda, aki „EXCELSIOR”-motorekénkkal dol-
gozik, mert ez a jelenkor legtökéletesebb, legjobb anyagu és legkitünőbb kivitelű
szántógépe.

Kivánatra árajánlással szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**
Budapest, VI., Teréz-körút 26. sz.

K

AZ ORSZÁ

Sziva

Hizott se

levágásra való hus
vásáron legelőny

HEU

G Ö Z

Budapest

V., Csáky-

Telefon

Tenyésztő

Cossonayi kiviteli települ
behozatal

kiváló

Mérsékelt

Mc Co

egyenletes mur
keztük és legk
legelterjedtebbek ös
haza

Mc Corm

már most ké
nem képes

MAGYARO